

ATS - full member

ПРЕДСТАВЉАМО ДОКУМЕНТ EA-2/20 G: 2020 КОНСУЛТАНТСКЕ АКТИВНОСТИ И НЕЗАВИСНОСТ ТЕЛА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

ATS_Serbia

linkedin.com/company/ats-serbia

Поверење у компетентност

У ОВОМ БРОЈУ

**ATE поздравља
новоакредитована тела за
оцењивање усаглашености**

**Представљамо документ EA-2/20
G: 2020 Консултантске активности
и независност тела за оцењивање
усаглашености**

**Како напредује транзиција према
новом издању стандарда SRPS ISO/
IEC 17025:2017**

**Билатерални састанак NAH-а и
ATE-а**

**Започета ревизија документа EA-
4/09: Акредитација лабораторија
за сензорска испитивања**

**Резолуције Генералне
скупштине EA**

**Међународна мрежа
инфраструктуре квалитета -
INetQ!**

**Често постављана питања на
сајту IAF-а у вези са насталом
ситуацијом проузрокованом
појавом COVID-19**

**Метрологија: препоруке за
поуздано мерење телесне
температуре**

**Стандардизација: зборник
„Криза COVID-19: Од менаџерске
теорије до праксе“**

Поштовани читаоци,

Пред вама је треће издање АТЦ Билтена у овој години. Као и у претходним бројевима, трудили смо се да упркос овој тешкој ситуацији, прикажемо резултате рада АТЦ-а као и активности акредитације на међународном плану у овом периоду. С обзиром да је први број АТЦ Билтена у овој години био посвећен тада најактуелнијој, али и најтежој ситуацији, појави новог вируса и његовог утицаја на пословни свет, наредни број је био посвећен ведрим темама и дешавањима која су успела да се реализују упркос овој пошаст.

Тема овог броја је недавно објављени документ Европске организације за акредитацију (ЕА), ЕА-2/20 G: 2020 *Консултантске активности и независност тела за оцењивање усаглашености*. Овај документ дефинише приступ ЕА у оцењивању независности тела за оцењивање усаглашености у односу на активности оцењивања усаглашености које спроводе ова ТОУ као именована тела а у вези са консултантским и другим активностима које су изван обима акредитације. Нешто више о овоме можете прочитати на наредним страницама билтена.

У току прошле године, писали смо о предузетим активностима у вези са преласком на ново издање стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017 које су обухватиле период до краја 2019. године. У овом броју вам приказујемо како је текла транзиција од почетка 2020. године до садашњег тренутка и упркос томе што је наилазила на препреке изазване овом тешком ситуацијом, статус акредитација свих лабораторија у односу на ново издање стандарда биће познат знатно пре 01.06.2021. године.

Упркос пандемији, АТЦ настоји да одржава билатералне односе са својим пословним партнерима па је у новембру одржан састанак са Miklós-ом Devecz-ом, генералним директором Националног акредитационог тела Мађарске. Том приликом је потписан Акциони план за 2021. годину за спровођење Меморандума о разумевању између НАН-а и АТЦ-а, потписаног у децембру 2017. године.

Међународне организације, ЕА, IAF и ILAC су у претходном периоду донеле низ Резолуција на заседањима својих Генералних скупштина. Неке од најважнијих одлука смо издвојили у овом сажетку Билтена.

Поред тема из области акредитације, важно место заузимају и новости из области стандардизације и метрологије који заједно чине јединствени систем инфраструктуре квалитета у нашој земљи.

У претходних пар месеци, показали смо да смо спремни да живимо и радимо са „короном“ тако што смо реорганизовали своје активности и прилагодили се ванредној ситуацији, а потом и осталим мерама и препорукама које је прописала Влада Републике Србије. С тим у вези, донета је још једна одлука да се од 16. новембра 2020. године, због погоршане епидемиолошке ситуације изазване епидемијом корона вируса, активности

запослених АТЦ-а спроводе од куће, а да се активности које се односе на реализацију оцењивања ТОУ спроводе, у највећој могућој мери, према већ утврђеној димамници и плановима, користећи све доступне технике оцењивања и узимајући у обзир епидемиолошку ситуацију. Притом да се заштите запослени АТЦ-а, клијенти и оцењивачи са циљем смањења ризика у што већој мери како би се одржала безбедност и здравље у поступку акредитације. АТЦ је од почетка марта до краја октобра ове године, спровео 171 оцењивање другим техникама, што укључује оцењивање са удаљености и документационо оцењивање и 24 оцењивања која су била комбинована са оцењивањем на локацији.

Надамо се да ћемо и у будуће, упркос свим недаћама, показати своју упорност и истрајност у раду. У вези са тим, активности АТЦ-а у 2021. години биће усмерене, у складу са стратешким и програмским циљевима као и политиком квалитета, ка: спровођењу додатних активности у циљу смањења негативних утицаја и изазова на рад АТЦ, ТОУ и система акредитације у целини проузрокованих појавом епидемије заразне болести COVID-19; документовању и примени обавезујућих докумената међународних организација ЕА, ILAC и IAF, чија је примена обавезна у току 2021. године; измени техничких докумената АТЦ на основу Плана који је формиран на основу мишљења заинтересованих страна (Савет за акредитацију и технички комитети); унапређењу процеса оцењивања у циљу повећања његове ефикасности, што укључује и унапређење успостављеног оцењивања са удаљености; завршетку активности проширења области акредитације на област која је обухваћена Законом о медицинским средствима (шема акредитације: сертификација производа); завршетку активности проширења области акредитације на област оцењивања усаглашености квалификованих услуга од поверења као и послова везаних за примену Закона о заштити података о личности; редефинисању процеса акредитације за послове акредитације узорковања као самосталне активности (испитивање и контролисање); проширењу области на акредитацију медицинских лабораторија за испитивања поред (у близини) пацијента (POCT) према ISO 15189 и ISO 22870; повећању броја оцењивача и техничких експерата кроз реализацију планираних обука; унапређењу система оцењивања кроз развој јединствене „листе добре оцењивачке праксе“ са циљем хармонизације рада оцењивача; потпуној примени документа ЕА-2/17 М, ЕА Document on Accreditation for Notification Purposes за потребе оцењивања; активном учешћу у преговорима за придруживање ЕУ у оквиру преговарачке групе ПГ1.

Желео бих да се захвалим свима са којима смо током године сарађивали и да Вам пожелим срећне новогодишње и божићне празнике: Министарству привреде и другим министарствима, потрошачима, акредитованим ТОУ и њиховим удружењима, акредитационим телима из окружења, колегама из међународних организација за акредитацију, запосленима у АТЦ-у, свим члановима Управног и Надзорног одбора, Савета за акредитацију и других тела АТЦ-а, оцењивачима и техничким експертима, експертима за одлучивање, Дирекцији за мере и драгоцене метале и Институту за стандардизацију. Такође бих пожеleo свима нама да се са завршетком ове године заврши и све оно лоше што нас је снашло и да из ње изађемо здрави и спремни за нове радне победе.

Све најбоље,
проф. др Ацо Јанићијевић,
в.д. директора АТЦ-а

АТС ПОЗДРАВЉА НОВОАКРЕДИТОВАНА ТЕЛА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

НОВЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ У СЕПТЕМБРУ, ОКТОБРУ И НОВЕМБРУ 2020. ГОДИНЕ:

Током претходних месеци, Акредитационо тело Србије (АТС) је донело одлуке о додели акредитације, односно низ одлука о одржавању акредитације, обнављању акредитације, проширењу обима акредитације, смањењу обима акредитације, суспензији акредитације, повлачењу акредитације, итд.

АКРЕДИТАЦИЈА ЈЕ ДОДЕЉЕНА СЛЕДЕЋИМ ТОУ:

Лабораторије за испитивање:

- 1. FIELD TEST д.о.о. Београд,**
Београд, Господар Јованова 32 б,
акредитациони број: 01-497;
- 2. IMW Институт доо, Технички сектор,**
Крагујевац-Лужнице,
Алеја Милановић бб,
акредитациони број: 01-498;
- 3. ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ АД КРАГУЈЕВАЦ,
ПЈ Контрола квалитета,
Центар за лабораторијска
испитивања,**
Крагујевац, Косовска 4,
акредитациони број: 01-499;
- 4. SIGMA LAB DOO
Smederevska Palanka,**
Смедеревска Паланка,
Солунска бб,
акредитациони број: 01-500.

Лабораторија за еталонирање:

- 1. СЕНТРОНИС АД Ниш,
Лабораторија за магнетска мерења
и еталонирање,**
Ниш, Књажевачка 38,
акредитациони број: 02-076;

Контролна тела:

- 1. INDNETS ДОО ЛОЗНИЦА,**
Лозница, Маринка Павловића 29,
акредитациони број: 06-354;
- 2. PRO ТЕС ДОО Пожаревац,**
Пожаревац, Лењинова 2,
акредитациони број: 06-355;
- 3. ВАТРОПРОМЕТ ДОО ВРШАЦ,**
Вршац, Другог октобра 37,
акредитациони број: 06-356;
- 4. MULTITEK ELEKTRONIK DOO
LESKOVAC,**
Лесковац, Стевана Сремца 14,
акредитациони број: 06-357;
- 5. PROTECH INTEGRA DOO,**
Нови Сад, Бранимира Ћосића 13
акредитациони број: 06-358;
- 6. ЛОТРИЧ Метрологија д.о.о.,**
Крагујевац, Косовска 4,
акредитациони број: 06-359.

Сертификационо тело за сертификацију особа:

- 1. ИНСТИТУТ ИМС АД Београд,**
Београд, Булевар Војводе Мишића 43,
акредитациони број: 07-009.

ПОВУЧЕНЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ

Лабораторија за испитивање:

- 1. Институт за кардиоваскуларне
болести Војводине Служба за
лабораторијску дијагностику
Сремска Каменица,**
Пут доктора Голдмана 4,
акредитациони број: 01-340,
на сопствени захтев.

<https://www.ats.rs/sr/akreditovane-organizacije/odluke-o-akreditaciji>

Обавештавају се клијенти и спољни сарадници Акредитационог тела Србије (АТС), у складу са Одлуком директора АТС-а бр. 1-02/2020-26 од 16. новембра 2020. године, да ће запослени АТС-а радити од куће за време погоршане епидемиолошке ситуације изазване вирусом корона (SARS-COV-2), почев од 16. новембра 2020. године (све док траје погоршана епидемиолошка ситуација), тако да, као и до сада, буде обезбеђен континуитет пословних активности.

АТС наставља реализацију свих планираних оцењивања избором техника оцењивања које омогућавају поверење у компетентност, редовно преиспитујући све релевантне информације које добија од тела за оцењивање усаглашености и својих оцењивача и експерата, водећи рачуна да се максимално заштити здравље и безбедност сваког учесника у оцењивању.

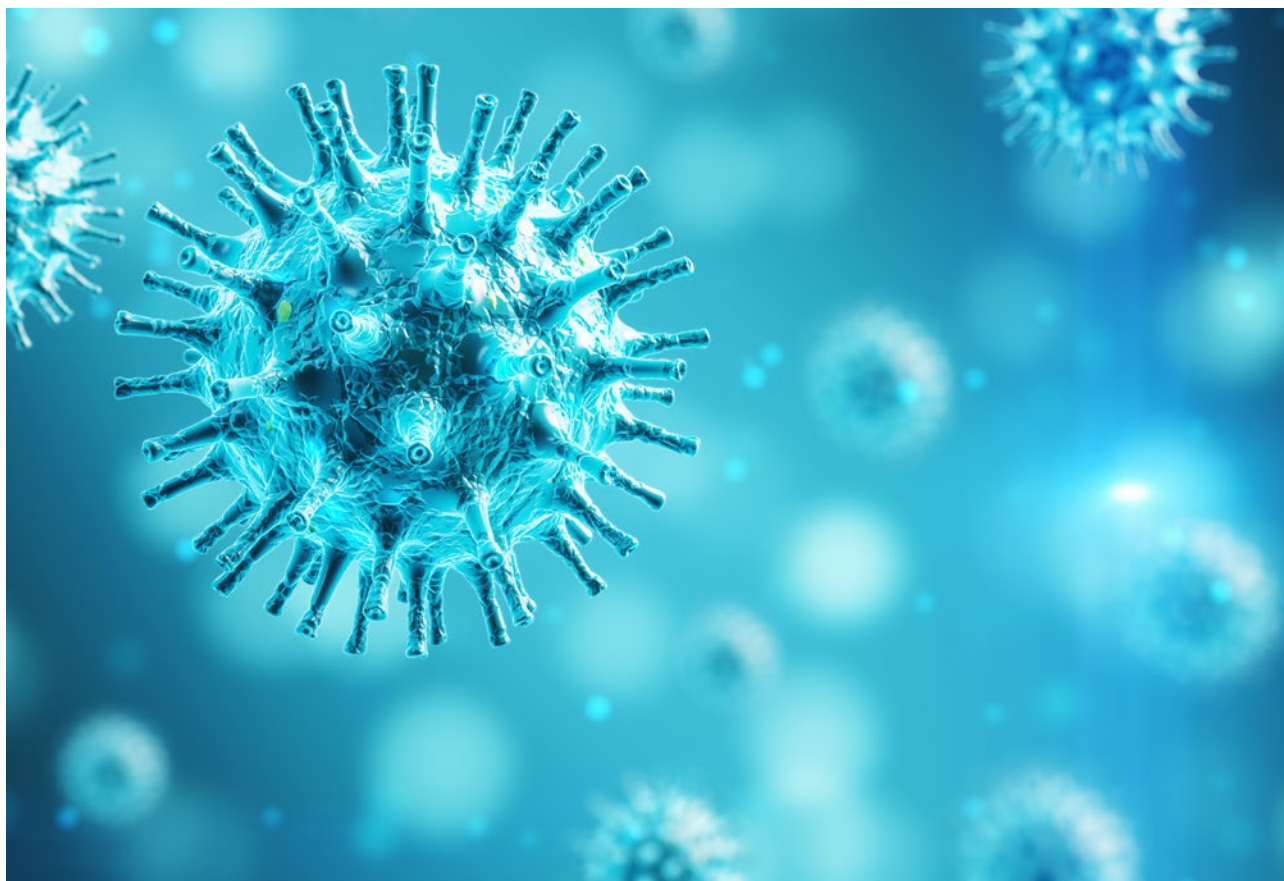
У наведеном периоду важе следећа правила комуникације са АТС-ом:

- документа, извештаји и сви остали записи/документоване информације релевантни за реализацију процеса акредитације се прослеђују АТС-у искључиво електронском поштом надлежним контакт особама или на мејл: office@ats.rs;

Напомена: остале странке комуникацију са АТС-ом обављају електронском поштом, телефонским путем, а у изузетним случајевима и преко редовне поште;

- информације се могу добити и телефонским путем на одговарајуће бројеве телефона наведене у делу Контакти на сајту АТС-а;
- комуникација са запосленима АТС је омогућена путем електронске или телефонске комуникације (користе се пословни бројеви мобилних телефона) између 8:00 и 15:00 часова;
- сви одговори на питања/захтеве ће бити, по правилу, прослеђивани електронском поштом подносиоцу захтева;
- све релевантне информације о активностима АТС-а током трајања погоршане епидемиолошке ситуације ће бити на време доступне на интернет страници АТС-а:

<https://www.ats.rs/sr/vesti/2020/11/aktivnosti-ats-a-u-periodu-od-16-do-27-novembra-2020-godine>, као и путем Twitter-a: https://twitter.com/ats_serbia.

CEN и CENELEC објављују низ серија стандарда за личну заштитну опрему (PPE стандарде) како би били бесплатно доступни

Пандемија COVID-19 и до сада невиђена криза, окупиле су главна тела за стандардизацију и управљање у ЕУ како би се развила иновативна и дугорочна решења за социјално-економски опоравак – као што је План опоравка Европске уније.

У том контексту, као одговор на захтев Европске комисије, Европски комитет за стандардизацију (CEN) и Европски комитет за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC) су одлучили да омогуће бесплатан приступ серији европских стандарда за медицинска средства, респираторе и личну заштитну опрему, познатијим као PPE стандарди. Овај јединствени стандард - CWA17553: 2020 - има за циљ да буде усвојен као јединствени референтни стандард, за захтеве у вези са средствима за покривање лица у целој Европи, избегавајући тако могуће сукобе и подељеност одговора. На његовом развоју радило је неколико европских стручњака у области привреде.

Како каже **Elena Santiago Cid**, генерална директорка CEN-а и CENELEC-а: „Ово је само први корак на путу ка стварању ефективног заједничког оквира за безбедност и одрживост за европске произвођаче, осигуравајући тачну примену новог законодавног оквира (New Legislative Framework - NLF).“

Успостављање стандарда за опоравак Европе

„Стандардизација би могла да буде катализатор за дигиталну и зелену транзицију ЕУ“, каже **Elena Santiago Cid**.

„Ефективност нашег одговора на стандардизацију током ове ванредне ситуације је доказ снаге и флексибилности Европског система стандардизације (ESS) и његове способности да ојача европску отпорност.

Добро успостављено јавно-приватно партнерство, засновано на поверењу, консензусу, транспарентности и моделу једног стандарда, омогућило је нашој

мрежи националних чланова да брзо одговори на пандемију. Последњих месеци заједно са Комисијом радимо на делотворним решењима која омогућавају произвођачима да користе праве стандарде у право време у својим производним процесима.

Треба учинити више: правилно функционисање ESS-а је предуслов за правилно функционисање јединственог тржишта и отпоран и одржив процес опоравка. Да би се то догодило, један од најважнијих корака је да се осигура исправна примена новог законодавног оквира (NLF), уз благовремено цитирање хармонизованих стандарда (hEN) у Службеном гласнику ЕУ.

Колико год технички то звучало, ово питање има врло практичне импликације у стварању јасних правила за европску привреду, повећавајући сигурност, иновативност и њену глобалну конкурентност. Из тог разлога захтевамо да снажни NLF, уз ослањање на европске стандарде, буде у сржи Стратегије развоја стандардизације Европске уније коју Комисија припрема за крај ове године,“ истиче Elena Santiago Cid.

„Као што показује криза изазвана COVID-19, CEN и CENELEC су посвећени пружању одрживих решења за стандардизацију за покретање процеса европског опоравка. Стандардизација може пружити стратешку полугу и бити катализатор дигиталне и зелене транзиције ЕУ, подржавајући тржиште, омогућавајући трансформацију тржишта и градећи поверење потрошача. Уз помоћ институција ЕУ, спремни смо да ревитализујемо ESS и примену NLF како бисмо омогућили благовремене, ефективне, добровољне и тржишно генерисане европске стандарде од којих ћемо сви имати користи.“

Извор:

<https://www.eurolab.org/newsarticles/CEN-and-CENELEC-make-freely-available-a-series-of-guidelines-for-PPE-standards>

Извор:

<https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/setting-standards-for-europe-recovery>

COVID-19: НАЦИОНАЛНИ РЕСУРСИ

Међународна организација за стандардизацију (ISO) је на свом веб-сајту, посветила простор представљању националних ресурса које су развили чланови ISO-а како би подржали борбу против COVID-19.

На овој страници се налазе и информације о активностима које је спровео Институт за стандардизацију Србије у току ове пандемије.

Од њеног почетка и проглашења ванредног стања у Србији средином марта 2020. године, Институт за стандардизацију Србије (ИСС) је обезбедио континуитет пословања, радећи у складу са препорукама Владе Србије.

Ово се, пре свега, односи на увођење вебинара - нове врсте обуке ИСС-а. Да би се посебно помогло представницима малих и средњих предузећа, крајем марта организован је први бесплатни вебинар на тему: "COVID-19 – менаџмент континуитетом пословања - искуства и добра пракса." До средине јуна одржано је укупно 9 бесплатних вебинара, са приближно 700 учесника. Теме су биле: управљање кризама - управљање ризиком и COVID-19, здравствени аспекти

кризе, решавање жалби потрошача, комуникација у кризној ситуацији и заштита података о личности.

Такође, у складу са препорукама ISO и CEN-CENELEC-а, ИСС је омогућио бесплатно преузимање или читање више од 40 стандарда који се односе на медицинску и заштитну опрему, и организовао додатне активности.

Национални симпозијум „Безбедност у здравству“ организован је крајем јуна, под покровитељством Министарства здравља.

У сарадњи са представником Србије у техничком комитету, ISO/TC 292, Security and Resilience and ISS NTCA292 Chairperson, ИСС је припремио публикацију под називом „Криза COVID-19: Од менаџерске теорије до праксе“ у којој се резимира рад на вебинарима о чему можете прочитати на следећем линку: https://iss.rs/sr_Cyrl/new-ISS-electronic-publication-inserbian-language-covid-19-crisis-from-managerial-theory-topractice_p911.html.

Такође, током периода рада од куће, ИСС је покренуо нови веб-сајт.

Извор: <https://www.iso.org/covid19-members>

COVID-19 CORONAVIRUS

Регионални пројекат PTB SEE QI Fund у борби против COVID-19

У оквиру регионалног пројекта PTB SEE QI Fund (Регионални консултантски фонд за инфраструктуру квалитета) који финансира Немачко министарство економске сарадње и развоја, а имплементира Немачки метролошки институт (PTB), реализује се пројектна компонента 6 – Акредитација – Унапређење капацитета за хармонизацију акредитационих активности у односу на европска правила у изабраним областима са циљем хармонизације активности националних акредитационих тела у региону са активностима својих колега у акредитационим телима, члановима ЕА.

Због пандемије заразне болести COVID-19 и ограничења која намеће новонастала ситуација, дневна рутина акредитационих тела, као и тела за оцењивање усаглашености се драматично се променила. Планирана оцењивања су морала бити отказана и одложена, али су делимично и била замењена оцењивањима са удаљености. Осим већ утврђених задатака у оквиру компоненте 6 у оквиру пројекта проширени су задаци на три нове теме: Радионица посвећена организовању оцењивања са удаљености (одржана 2.7.2020. године), Е-тренинг „Како ефикасно одржати виртуелни састанак“ (одржан 20.10.2020.

године) и посебна сесија у оквиру радионице „Акредитација медицинских лабораторија за испитивање уз пацијента“ (одржана 12. и 13.11.2020. године) која је била посвећена испитивању уз пацијента - РОСТ (Point Of Care Testing) који се примењује и за дијагностику SARS-CoV-2 вируса. Више на <https://see.ptb.de/see-qi-news/news-2020/>. Тренутно су у току усаглашавања нових пројектних задатака у вези са одржавањем обука за акредитациона тела, њихове оцењиваче и лабораторије у вези са акредитацијом лабораторија за испитивање и детекцију вируса SARS-CoV-2.

Многе институције и земље широм света морају да одговоре на економске, здравствене и социјалне изазове које пред њих ставља пандемија. Међусобно учење, подршка и размена иновативних приступа пресудни су за решавање проблема насталих услед пандемије, и пројекат је на време препознао да заједнички и одговоран приступ омогућава институцијама ИК земаља Западног Балкана да се боље прилагодје новом изазову, те је установљена нова компонента 8 – Одговор ИК земаља Западног Балкана на COVID-19. У току су углашавања пројектних задатака на нивоу компоненте 8. Више на <https://see.ptb.de/see-qi-projects/wb6-qi-response-to-covid-19/>.

Европска организација за акредитацију (EA) је недавно објавила документ EA-2/20 G: 2020 Консултантске активности и независност тела за оцењивање усаглашености (Consultancy, and the Independence of Conformity Assessment Bodies)

https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2020/04/EA-2-20_Consultancy_rev00_April-2020.pdf

Овај документ дефинише приступ EA у оцењивању независности тела за оцењивање усаглашености (ТОУ) у односу на активности оцењивања усаглашености које спроводе ова ТОУ као именована тела, а у вези са консултантским и другим активностима које су изван обима акредитације. Наведени захтеви се примењују без обзира на то који стандард за акредитацију се користи.

Консултација

За потребе овог документа, усвојена је дефиниција „консултација“ дата у стандарду ISO/IEC 17065:2012, јер се питања обухваћена овим документом углавном односе на сертификацију производа/процеса/услуга. Иако је ова дефиниција преузета из стандарда за сертификацију производа, иста дефиниција ће се односити на све стандарде за оцењивање усаглашености.

Учествовање у:

- а) пројектовању, производњи, монтирању, одржавању или дистрибуцији сертифициваног производа или производа који треба да буде сертифициван, или
- б) пројектовању, примени, раду или одржавању сертифициваног процеса или процеса који треба да буде сертифициван, или
- в) пројектовању, примени, пружању или одржавању сертифициване услуге или услуге која треба да буде сертифицивана

ће се сматрати консултантским активностима.

Независност

(преузето из стандарда ISO/IEC 17000)

Независност лица или организације од контроле или надлежности другог лица или организације.

Напомена 1: на пример, ТОУ може бити независно од лица које је предмет оцењивања усаглашености или од организације која пружа предмет оцењивања усаглашености.

Напомена 2: ниво независности између ТОУ и другог лица или организације који су заинтересовани за резултате, може се оцењивати нарочито у вези са учешћем у пројектовању, производњи, снабде-

вању, монтирању, куповини, власништву, коришћењу или одржавању предмета или активности у вези са оцењивањем усаглашености.

Произвођач (преузето из Уредбе (ЕУ) 2019/1020 и Уредбе број 765/2008/ЕЗ)

„Произвођач је свако физичко или правно лице које израђује производ или за кога се производ пројектује или израђује, и тргује тим производом под својим именом или жигом.“

Ставови упућени (од стране EA) Експертској групи за унутрашње тржиште за производе (Европске комисије) у вези са документом „CERTIF 2015-02 - именована тела - консултације“ резултирали су потребом да се разјасни које активности су неспојиве са статусом независних и непристрасних ТОУ као „трећих страна“ (у мери у којој ТОУ обављају друге функције или активности које нису само оцењивање усаглашености) и шта је консултантска активност.

Из тог разлога, овај документ има за циљ да обезбеди ставове чланица EA у вези са компатибилношћу између активности тела који се баве другим пословима који нису послови оцењивања усаглашености за које су акредитована.

Овај документ има статус упутства. Наменен је за употребу од стране свих националних акредитационих тела (НАТ) за оцењивање и акредитацију:

- ТОУ за потребе именовања, без обзира на то који се стандард за акредитацију користи,
- ТОУ која сертифицију производе, процесе и услуге (према стандарду ISO/IEC 17065), без обзира на шему сертификације.

За сваку идентификовану активност, у табели испод је наведен ризик од постојања сукоба интереса, коме се та активност може пружити и да ли је консултација или не. Ако нека активност није идентификована као консултација, та активност и даље може представљати неприхватљив ризик, и табела приказује када активности нису одговарајуће за акредитована ТОУ да их предузимају без обзира на то да ли су или нису дефинисане као консултације. Чак и када се такве активности сматрају прихватљивим, тада сви други захтеви стандарда за оцењивање усаглашености и/или регулаторни захтеви морају бити испуњени.

Када се нека активност сматра условно прихватљивом, тада ТОУ мора показати испуњење услова и пружити детаљне доказе о томе НАТ-у.

Када су захтеви одређеног стандарда за оцењивање усаглашености (ниво 3) цитирани у табели, принципи се такође примењују на одговарајуће тачке дру-

гих стандарда за оцењивање усаглашености, када су укључене сличне одредбе.

Бр.	АКТИВНОСТ КОЈА НИЈЕ ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ	ЗА КОГА СЕ ОБАВЉА АКТИВНОСТ		ДА ЛИ ЈЕ АКТИВНОСТ КОНСУЛТАЦИЈА?
		За страну која прима услуге оцењивања усаглашености (укључујући подносиоце пријаве)	За страну која не прима услуге оцењивања усаглашености	
1.	<i>Развој/иновација производа који потпадају под обим акредитације</i> <i>Пример: истраживање и развој за потребе произвођача обезбеђено из аутсорса</i>	НЕПРИХВАТЉИВО: Ризик од самопреиспитивања односно ризик од оцењивања усаглашености сопственог решења/савета	НЕПРИХВАТЉИВО: Ризик од конкуренције са страном (клијентом) која прима услуге оцењивања усаглашености	НЕ То је више од консултације, то је развој производа за произвођача. Забрањено је чланом 4.2.6 а) стандарда ISO/IEC 17065 и прилогом А1 стандарда ISO/IEC 17020, и т. 3 чл. P17 Одлуке број 768/2008/ЕЗ (Тело за оцењивање усаглашености мора бити трећа страна, независна од организације или од производа које оцењује). Ова тачка спречава произвођаче да постану ТОУ.
2.	Интерна провера у вези са производом/процесом/ услугом у области акредитације	НЕПРИХВАТЉИВО: Ризик од самопреиспитивања односно ризик од оцењивања резултата обављене активности.	ПРИХВАТЉИВО УЗ УСЛОВЕ: Циљеви интерне провере морају да се утврде споразумом. Нема сертификације најмање две године након завршетка интерних провера. Након две године, верификација од стране ТОУ да спроведена интерна провера није у супротности са активностима сертификације стране која је у процесу да постане подносилац пријаве.	НЕ Интерна провера је активност која се разликује од консултације (реф. ISO 9000). Забрањена је т. 4 чл. P17 Одлуке број 768/2008/ЕЗ „...Ова тела не могу да обављају никакве делатности које би могле бити у супротности са њиховом независношћу просуђивања и интегритетом у вези са активностима оцењивања усаглашености за које су именована. Ово посебно важи за консултантске услуге.“
3.	Пружање подршке произвођачима за примену одредаба како би се испунили захтеви за усаглашеност у вези са пословима оцењивања усаглашености за које су именована ТОУ Пример: ТОУ пружа подршку произвођачу да успостави фабричку контролу производње	НЕПРИХВАТЉИВО: Ризик од самопреиспитивања (односно ризик од оцењивања усаглашености сопственог решења/савета) и ризик од сопственог интереса у односу на конкуренте.		ДА Забрањено је члановима 4.2.6 д) и е) стандарда ISO/IEC 17065, 5.2.5 стандарда ISO/IEC 17021-1, прилогом А1 стандарда ISO/IEC 17020 и т. 4 чл. P17 Одлуке број 768/2008/ЕЗ „Ова тела не могу да обављају никакве делатности које би могле бити у супротности са њиховом независношћу просуђивања и интегритетом у вези са активностима оцењивања усаглашености за које су именована. Ово посебно важи за консултантске услуге.“
4.	Обука за примену захтева за сертификацију	ПРИХВАТЉИВО УЗ УСЛОВЕ: Општа обука (са јавно доступне листе унапред утврђених обука) уз заштитне мере које се примењују на интерним обукама (inhouse) које се спровode у оквиру једне компаније (општа обука која је прилагођена уз брисање/додавање појединих делова, не садржи студије случаја на примеру компаније, не раде се демонстрационе радионице). Посебна обука о специфичним активностима компаније није дозвољена.		НЕ уколико су испуњени наведени услови
5.	Инжењерство - главни извођач Пример: ентитет одговоран за све аспекте изградње зграда, који жели да буде ТОУ за грађевинске производе и/или процесе	НЕПРИХВАТЉИВО: Ризик од сопственог интереса и самопреиспитивања односно ризик од оцењивања усаглашености сопственог решења/савета.		НЕ јер је ТОУ инсталатер или одржавалац производа које оцењује. Забрањено је применом члана 4.2.6 а) / б) / ц) стандарда ISO/IEC 17065 и прилога А1 стандарда ISO/IEC 17020 и т. 3 чл. P17 Одлуке број 768/2008/ЕЗ (Тело за оцењивање усаглашености мора бити трећа страна, независна од организације или од производа које оцењује). Ова тачка спречава оног који је инсталатер или одржавалац да постане ТОУ.
6.	Инжењеринг (валидација дизајна производа и пружање техничких решења)	НЕПРИХВАТЉИВО: Ризик од самопреиспитивања (односно ризик од оцењивања усаглашености сопственог решења/савета) и ризик од сопственог интереса у односу на конкуренте.		ДА, јер се дају решења за елементе пројектовања (који су улаз у сертификацију). Забрањено је чланом 4.2.6 д) стандарда ISO/IEC 17065, чланом 5.2.5 стандарда ISO/IEC 17021-1, прилогом А1 стандарда ISO/IEC 17020 и т. 4 чл. P17 Одлуке број 768/2008/ЕЗ „Ова тела не могу да обављају никакве делатности које би могле бити у супротности са њиховом независношћу просуђивања и интегритетом у вези са активностима оцењивања усаглашености за које су пријављена. Ово посебно важи за консултантске услуге.“
7.	Техничка помоћ (у било којој фази) од зачета пројекта, путем дељења информација и ресурса. Примери: произвођач користи мерну опрему ТОУ (на пример, у лабораторијском окружењу). Произвођач захтева од ТОУ да верификује списак свих важећих прописа. Произвођач захтева испитивања током фазе пројектовања.	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Обим активности јасно представљен у уговору (испорука решења као део техничке помоћи не може бити третирана као услуга или не може се сматрати услугом). Наведене су само опште информације, без детаљног улазног елемента за пројектовање или производњу. Изјава техничког особља (ТОУ) у писаној форми да не препоручује решења. Учешће особе (ТОУ) независне од активности оцењивања како би се смањили проблеми који могу настати због неспоразума између клијената и ТОУ.		НЕ уколико су испуњени наведени услови
8.	Техничка помоћ (у било којој фази) од зачета пројекта, путем давања улазног елемента за пројектовање Пример: ТОУ учествује у избору материјала или некој другој студији која помаже произвођачу да покаже своју усклађеност са захтевом за сертификацију	НЕПРИХВАТЉИВО: Ризик од самопреиспитивања (односно ризик од оцењивања усаглашености сопственог решења/савета) и ризик од сопственог интереса у односу на конкуренте.		ДА Забрањено је чланом 4.2.6 д) стандарда ISO/IEC 17065, чланом 5.2.5 стандарда ISO/IEC 17021-1, прилогом А1 стандарда ISO/IEC 17020 и т. 4 чл. P17 Одлуке број 768/2008/ЕЗ „Ова тела не могу да обављају никакве делатности које би могле бити у супротности са њиховом независношћу просуђивања и интегритетом у вези са активностима оцењивања усаглашености за које су пријављена. Ово посебно важи за консултантске услуге.“

Бр.	АКТИВНОСТ КОЈА НИЈЕ ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ	ЗА КОГА СЕ ОБАВЉА АКТИВНОСТ		ДА ЛИ ЈЕ АКТИВНОСТ КОНСУЛТАЦИЈА?
		За страну која прима услуге оцењивања усаглашености (укључујући подносиоце пријаве)	За страну која не прима услуге оцењивања усаглашености	
9.	Техничка анализа грешака на производу	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Верификација пре сваког уговора (контекст, очекивани излазни елемент, примена стандардних методологија). Пружање услуге ограничено на дијагностику. Обим активности јасно дефинисан у уговору. Изјава техничког особља (ТОУ) у писаној форми да не препоручује решења.		НЕ уколико су испуњени наведени услови
10.	Оптимизација производног процеса	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Верификација од стране ТОУ пре сваког уговора (контекст, очекивани излазни елемент, примена стандардних методологија). Пружање услуге ограничено на дијагностику. Обим активности јасно дефинисан у уговору. Изјава техничког особља (ТОУ) у писаној форми да не препоручује решења или да не преузима одговорност за контролу процеса. Напомена: у овом случају треба посветити посебну пажњу управљању ризиком јер постоји ризик од самопреиспитивања и превелике фамилијарности.	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Верификација од стране ТОУ пре сваког уговора (контекст, очекивани излазни елемент, примена стандардних методологија). Пружање услуге ограничео на дијагностику. Обим активности јасно дефинисан у уговору. Изјава техничког особља (ТОУ) у писаној форми да не препоручује решења или да не преузима одговорност за контролу процеса.	НЕ уколико су испуњени наведени услови
11.	Пројекат истраживања и развоја у сектору. Студије о општим трендовима на тржишту / у пројектовању / у производњи у целом сектору.	ПРИХВАТЉИВО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Резултати (пројекта/студије) морају бити јавно доступни. Напомена: обим пословних активности неких ТОУ као што су технички центри и истраживачки и развојни пројекти доприносе успостављању или ажурирању технолошких сазнања.		НЕ
12.	Развој професионалних правила (упутстава/смерница) и/или норми	ПРИХВАТЉИВО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Резултати се објављују након учешћа укључених страна. Ова активност је пословна активност неких ТОУ попут техничких центара. Правила се односе на све на исти начин.		НЕ
13.	Пружање упутства за обележавање производа СЕ ознаком Пример: шаблони који помажу произвођачу да евидентира податке тако да може да обезбеди неопходну следљивост (за техничку документацију/фајл).	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Упутства морају бити генеричка, а не специфична за предмет/тип који се сертификuje. Упутства би требало да покажу шта треба да се налази у садржају, али не и да идентификују сам садржај. Прихватљиво је да се обезбеде форме шаблона. Резултати обављених активности морају бити јавно доступни.		НЕ уколико су испуњени наведени услови
14.	Развој новог материјала за примену у сектору и регистрација патента и/или корисничке лиценце за исти	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Анализа пре почетка пројекта како би се верификовало да нема утицаја на оцењивање усаглашености или на оцењене стране које би могле бити конкуренти. Активност се односи на цео сектор (не за појединачно ТОУ, нити за појединачну индустријску област), на колективну и отворену комуникацију. Нема накнадне сертификације производа која се односи на патент (употреба материјала или примену поступка који је подвргнут патенту и/или корисничкој лиценци за исти). Нема корисничке лиценце која резултира групном сертификацијом (нема финансијског интереса). НЕПРИХВАТЉИВО: Ако ТОУ има приходе од сертификованих производа. (ризик од самопреиспитивања и сопственог интереса).		НЕ уколико су испуњени наведени услови
15.	Развијање испитних протокола Пример: клијент жели да ТОУ утврди стратегију узорковања за клијента како би му помогла да провери усаглашеност својих производа.	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Захтеви за усаглашеност не укључују верификацију процедура испитивања које ће обављати клијент. Валидација методе задовољава захтеве стандарда ISO/IEC 17025. Пружање генеричког испитивања или протокола контролисања, јавно доступно, може се прихватити под условима наведеним у т.13. НЕПРИХВАТЉИВО: Ако је стратегија појединачних узорковања захтев за усаглашеност (ризик од самопреиспитивања односно ризик од оцењивања усаглашености сопственог решења/савета и прекомерне фамилијарности).		НЕ уколико су испуњени наведени услови
16.	Пружање услуга које би могле бити оцењивање усаглашености, али ван обима акредитације а у вези су са именовањем (нпр. одржавање или еталонирање опреме која се користи при испитивању, а користи је произвођач)	ПРИХВАТЉИВО САМО УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ СЛЕДЕЋИ УСЛОВИ: Анализа ризика за обављање оцењивања усаглашености и демонстрирање контроле која се тиче идентификованих ризика и ситуација.		НЕ уколико су испуњени наведени услови

У прошлогодишњем, 21. броју Билтена, писали смо о предузетим активностима у вези преласка на ново издање стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017 које су обухватиле период до краја 2019. године. Подсећања ради, током 2019. године, на захтев лабораторија, план реализације је више пута ажуриран. Иако је предузет низ активности (састанака, семинара) у покушају анимирања лабораторија да преласку приступе благовремено, оне су максимално користиле могућност да до 31.07.2019. године изаберу опцију оцењивања по старом издању стандарда и одлагале прелазак за наредна оцењивања. Одлагање прелазка је условило значајну промену у односу на првобитно достављене планове, тако да је током прве половине 2020. године требало је да се реализује око 140 оцењивања, чиме је више него дуплиран првобитно очекиван број. План реализације оцењивања за 2020. годину је формиран на начин да су сва оцењивања која су укључивала преласке планирана до 30.06.2020. године. Све лабораторије које нису оцењене у сврху преласка на ново издање стандарда су додатно контактиране почетком године како би се потврдила могућност реализације у планираним терминима.

Међутим, прва половина 2020. године донела је неочекиване изазове у виду пандемије COVID-19 изазване корона вирусом. Акредитационо тело Србије (АТЦ) је наставило са радом водећи рачуна да заштити клијенте, своје оцењиваче, запослене. У марту је донета одлука да се до истека ванредног стања оцењивања реализују користећи неку од дозвољених техника оцењивања, али не и оцењивање на локацији тела за оцењивање усаглашености, као ни на локацији где тело спроводи своје активности. Укидањем ванредног стања, а након 09.06.2020. године, укључена су и оцењивања на локацији уз придржавање свих мера за спречавање појаве и ширења заразе.

Последице пандемије су се осетиле у свим сферама – како животним, тако и пословним и то у целом свету. Као резултат ILAC-овог гласања, 11.06.2020. године транзициони период за стандард ISO/IEC 17025:2017, усвојен као део Резолуције Генералне скупштине ILAC-а 20.15 (новембар 2016.), је продужен са 30.11.2020. године на 01.06.2021. године. Ово продужење је донето да би се осигурало да сва акредитациона тела и акредитоване лабораторије могу да остваре преостале транзиције на ново издање стандарда у околностима и под ограничењима која су наметнута као последица глобалне пандемије COVID-19.

На крају транзиционог периода, акредитација лабораторија према ISO/IEC 17025:2005 неће бити призната у оквиру ILAC споразума. Информације о транзицији стандарда ISO/IEC 17025: 2017 доступне на веб-страници <https://ilac.org/about-ilac/partnerships/international-partners/iso/> су ажуриране како би веродостојно приказивале поменуто продужење транзиционог периода.

Уважавајући околности које су последица глобалне пандемије, Акредитационо тело Србије је наставило реализацију оцењивања детаљно анализирајући ризике и у складу са одговарајућим одлукама о реализацији оцењивања, омогућавајући лабораторијама прелазак на ново издање стандарда са временском дистанцом у односу на првобитне планове. До краја године је испланирано још неколико оцењивања чијом реализацијом ће се завршити оцењивања у сврху преласка на акредитацију према новом издање стандарда.

Реализацијом досадашњих активности у вези преласка, АТЦ је показао да је на време започео са активностима у вези са транзицијом што је у случају лабораторија изузетно значајно имајући у виду њихов број, да је дао довољно простора свим лабораторијама да се припреме за прелазак, да је реорганизовао активности сходно ограничењима која су последица пандемије и да ће завршетком преосталих оцењивања омогућити завршетак и свих преосталих активности у потпуности на време, односно да ће статус акредитација свих лабораторија у односу на ново издање стандарда бити познат знатно пре 01.06.2021. године.

Билатерални састанак НАН-а и АТС-а

проф. др Ацо Јанићијевић, в.д. директора АТС-а и г. Miklós Devecz, генерални директор НАН-а након потписивања Акционог плана.

У периоду од 23. до 27. новембра 2020. године АТС је био домаћин драгом госту из региона, г. **Miklós Devecz-у**, генералном директору НАН-а (Националног акредитационог тела Мађарске) и том приликом одржани су билатерални састанци акредитационих тела. Најважнија активност току прва два дана састанака је усаглашавање и потписивање Акционог плана за 2021. годину за спровођење Меморандума о разумевању између НАН-а и АТС-а, потписаног у децембру 2017. године.

У оквиру посете г. **Miklós-a Devecz-a**, у понедељак, 23. новембра, је у просторијама АТС-а одржан билатерални састанак ова два тела током којег су представљена искуства НАН-а и АТС-а у вези са испуњењем захтева ЕА МЛА, ИАФ МЛА и ИЛАС МРА споразума у погледу националних закона и прописа односно

презентовани су национални правни акти у вези са акредитацијом и правним статусом акредитационих тела у вези са Уредбом 765/08. Састанку су, поред проф. др **Ацо Јанићијевића**, в.д. директора АТС-а и г. **Miklos-a Devecz-a**, генералног директора НАН-а, присуствовале **Јасна Стојановић**, заменик директора АТС-а и мр **Наталија Јовичић Зарић**, помоћник директора за развој и квалитет.

У уторак, 24. новембра, одржан је билатерални састанак представника НАН-а и АТС-а током којег се разговарало о искуству у акредитацији једног и другог акредитационог тела које се односи на транзицију на нове верзије међународних стандарда ISO/IEC 17011:2017 (посебно у вези са тачком 7.13 ISO/IEC 17011 и поступком за решавање жалби) и ISO/IEC 17025:2017. Оба тела су задовољна како напредује процес транзиције, а АТС је истакао да су обављена сва оцењивања лабораторија за еталонирање, те да је преостало обавити још само 8 оцењивања током којег би се потврдио прелазак лабораторија за испитивање. Такође, размењена су и искуства у вези са утврђеним налазима током колегијалног оцењивања од стране ЕА, а у вези са транзицијом на ново издање стандарда ISO/IEC 17011:2017.

У периоду од 25. до 27. новембра проф. др **Ацо Јанићијевић**, в.д. директора АТС-а и г. **Miklós Devecz**, генерални директор НАН-а, присуствовали су отварању 22. националног и 8. међународног научног стручног скупа под називом „Систем квалитета услов за успешно пословање и конкурентност.“ Ову конференцију организовала је Асоцијација за квалитет и стандардизацију Србије.

проф. др Ацо Јанићијевић, в.д. директора АТС-а, Јасна Стојановић, заменик директора АТС-а, г. Miklós Devecz, генерални директор НАН-а и мр Наталија Јовичић Зарић, помоћник директора за развој и квалитет.

Комитет за контролна тела ЕА (ЕА ИС)

Дана 01.10.2020. године одржан је 40. састанак ЕА ИС комитета. Састанак је одржан путем Microsoft Teams апликације са удаљености.

Г. **Brian Jeffrey Reed's** (НА), актуелни заменик председаватеља ЕА ИС комитета, је поновно изабран да врши ту функцију. Функција му је обновљена за период од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2022. године.

На састанку је одобрен записник са 39. састанка ЕА ИС комитета одржаног у марту 2020. године (без додатних коментара). На овом састанку није било питања у вези са одељком „Честа питања и одговори (FAQ)“. На претходном састанку Извршног комитета ЕА су се такође разматрала питања која су била често постављана током састанака ННС, СС, LC и IC комитета. Констатовано је да се приступ везано за ову тему разликује од једног до другог комитета. Одлучено је да председавајући свих наведених комитета треба да разговарају и дођу до заједничког решења на следећем састанку Извршног одбора ЕА о томе како поступати са често постављаним питањима.

Једна од тачака дневног реда била је везана за примену стандарда ISO/IEC 17020 у области истраге места злочина. Представница FINAS-а представила је пројекат AFORE (Акредитација форензичких лабораторија у Европи), чији Радни пакет 2 укључује истраживање које има за циљ добијање прегледа система менаџмента везано за место злочина (потребе за акредитацијом и поређење између постојећих система менаџмента и захтева ISO/IEC 17020). Радни пакет 2 такође има задатак да обезбеди семинар за акредитациона тела. Истраживање AFORE ће бити представљено на следећем састанку ЕА ИС током марта 2021. Договорено је да, ако је потребно, овај високоспецијализовани семинар треба организовати одвојено од састанка ЕА ИС комитета.

Ревидирани нацрт документа ЕА-5/02 - упутство за примену ISO/IEC 17020 у области контролисања возила је у септембру 2020. године одобрен од стране ЕА ИС комитета (након што је радна група прегледала коментаре дате од стране чланова комитета). Констатовано је да документ треба послати што пре на коментаришање у оквиру ЕА.

У вези са облашћу Верификација технологије заштите животне средине Европске уније (EU ETV) констатовано је да није забележено повећање интересовања за ову област и да стандард ISO/IEC 17029 није могуће користити за ову област како је раније било речи.

У вези са Европском железничком агенцијом (ERA) саопштено је да ће се радионица ERA-EA одржати са удаљености током децембра 2020. године.

На састанку је указано да је оформљено пет подфорума повезаних са ЕА ИС комитетом посвећених контролисању у области возила, одобрењу типа, железнице, животне средине и да би било добро да се наведени форуми користе за дискусије и размену искустава.

Дат је предлог за формирање подфорума посвећеног активностима са удаљености и разматрани су резултати анкете везано за оцењивања са удаљености у области контролисања.

Констатовано је да је већина акредитационих тела обављала оцењивања са удаљености и да су проблеми са којима се акредитациона тела сусрећу слични.

Оцењивање са удаљености (оцењивање контролних тела од стране акредитационих тела - ниво 1) и спровођење активности контролисања са удаљености (од стране контролних тела - ниво 2) и 3) треба јасно разликовати: оцењивања на са удаљености су у домену надлежности ЕА ННС комитета, а спровођење активности контролисања са удаљености могу бити предмет расправе у оквиру ЕА ИС комитета.

Господин Ian Ronksley (UKAS) је представио ажурирану презентацију направљену у марту 2019. године. Акредитациона тела морају да размисле о томе које активности са удаљености ће бити могуће након пандемијске ситуације. Нове технологије дају многе предности и могућности, али је њихова примена могућа уз адекватну анализу ризика у зависности од области и врсте контролисања. Закључено је да је комбинација активности са удаљености и оцењивања на локацији извесност за даље спровођење активности акредитационих тела.

Договорено је да се радионица планирана за овај састанак комитета одложи до даљњег.

Радионица би била посвећена следећим темама: етапонирању, међупровери опреме и питањем верификације у области контролисања.

Тakoђе су споменуте и виртуелне симулације које изводе испитне лабораторије. Чланови ЕА ИС комитета су се сагласили да није било искустава везано за ову тему. Договорено је да се ЕА LC комитет извести о томе.

Следећи састанак комитета биће одржан 23.03.2021. године са удаљености.

Комитет за лабораторије ЕА (ЕА LC)

Дана 23. и 24. септембра 2020. године, одржан је 40. састанак ЕА LC комитета са удаљености, путем Microsoft Teams апликације.

Претходни, 39. састанак, који је требало да се реализује 25. и 26. марта 2020. године у Будимпешти је отказан.

Састанком је председавао **Laurent Vinson** (COFRAC) као ЕА LC председавајући.

Са овог састанка издвајамо следеће значајне информације:

1. у вези са поновним издавањем извештаја о испитивању када се промени име (trade name) / заштитни знак (trademark) испитаног производа, LC је одобрио ажурирану резолуцију као већ потврђену:

„Поновно издавање извештаја о испитивању када се променило име под којим фирма обавља своју делатност (име бренда)/лого испитаног производа (тачка 7.8.8 ISO/IEC 17025: 2017). Извештаји о испитивању ће се поново издавати само ради исправљања грешака и укључивања изостављених података доступних у време испитивања. Даће се јединствена идентификација узорка и сви произвођачи који врше брендирање или лепе налепницу такође могу бити приказани и означени као такви. Пракса која се састоји од тога да акредитована лабораторија поновно издаје извештај о испитивању у оквиру акредитације када се име под којим фирма обавља своју делатност (име бренда)/лого испитаног производа променио (без поновног испитивања) није дозвољено, чак ни уз јасно позивање на почетни извештај кога замењује. Испитани производ је јасно идентификован и у преиспитаном уговору и у извештају о испитивању. Лабораторија не преузима одговорност за изјаву да је производ са новим именом под којим фирма обавља делатност (именом бренда)/логоом потпуно идентичан оном који је испитан; ова одговорност припада клијенту.“

Поновно је потенциран став да пракса да се акредитоване лабораторије у поновном издавању извештаја о испитивању, у оквиру акредитације, позивају на име/заштитни знак испитаног производа који се променио (без поновног испитивања) није дозвољена, чак ни уз јасно позивање на првобитни извештај који поново замењује издати. Лабораторија не сме да тврди да је производ са новим именом/заштитним знаком потпуно идентичан оном који је испитан. Одговорност за то је на клијенту лабораторије. Међутим, пре достављања предлога Генералној скупштини, биће контактирана Координациона група нотификационих тела за грађевинске производе (GNB-CPR) која је објавила став у коме сматра резолуцију број 2014(33)31 ЕА неприхватљивом (документ бр. NB-CPR/18-772r2 од 13.8.2019.). У складу са повратним информацијама MG група ће одлучити да ли ће ажурирана резолуција бити представљена на Генералној скупштини ЕА у новембру 2020. године или најкасније у мају 2021. године.

2. LC комитет је одлучио да упути подсетник председавајућем ILAC комитета за акредитацију (AIC)

у вези са ставом ILAC-а о акредитацији „брзих“ ПТ шема, у смислу да ли се овакве шеме могу сматрати као адекватне за ПТ активности и као такве бити акредитоване према ISO/IEC 17043.

3. LC комитет се сагласио да се нацрт верзије ревидираног документа *EA-4/20 – “Смернице за оцењивање ПОСТ (Point of Care Testing) испитивања* развијеног од стране радне групе WG Health Care TFG, проследи на други круг коментарисања (период од 60 дана).

4. Везано за резултате рада радне групе TFG EXAP Standards/EGOLF који су били презентовани на претходном састанку LC комитета, а односе се на акредитацију EXAP стандарда и класификацију испитивања на пожар, констатовано је да су потребни додатни разговори са ЕА СС комитетом и EGOLF, па ће састанак са удаљености бити заказан са председавајућим СС и LC комитета и представницима EGOLF. Уколико споразум буде постигнут, став LC комитета ће бити презентован на наредном састанку.

5. У вези наставка рада на измени документа *EA-4/09 - Акредитација за лабораторија за сензорско испитивање* биће контактирани експерти за сензорска испитивања из COFRAC-а, ACCREDIA-е и ISIRAC-а који ће се укључити у рад радне групе (TFG).

6. LC комитет се сагласио да се у измењеном нацрту документа *EA-4/02 Изражавање мерне несигурности у еталонирању (Expression of Uncertainty in Calibration)*, који у прилогу укључује и сложену статистичку обраду, фокус задржи на првобитним предлозима који укључује једноставније измене у документу. Ревидирани нацрт документа ће бити презентован на наредном састанку LC комитета и бити прослеђен на коментарисање.

7. У вези са питањем постављеног од стране BELAC-а, а које се односи на виртуелну симулацију (нпр код crash testing), одлучено је да се контактира председавајући IC комитета, а након тога ће, уколико буде било потребе за додатним информацијама по овом питању које је и у претходном периоду било постављано, бити покренуто истраживање у оквиру LC комитета по питању виртуелне симулације.

8. У вези са одговором на питање постављеног од стране OLAS-а, које се односи на појашњење при извештавању у вези са изјавом о усаглашености и мишљењима и тумачењима, није постигнут консензус око одговора. OLAS је замољен да преформулише питање и да га проследи на ниво ILAC-а.

9. На основу резултата анкете која је спроведена у вези правила одлучивања, LC комитет је потврдио потребу за организовањем радионице која ће бити посвећена правилу одлучивања, а у циљу хармонизације приступа. Исту ће припремити представници UKAS-а, NA, ENAC-а, DAKS-а, SWEDAC-а и SNAS-а заједно са председавајућим и потпредседником LC комитета. Предлог је да се након тога направи упутство за правило одлучивања.

10. LC комитет се сагласио да ће документ EA-2/18 - Смернице за акредитациона тела у вези са садржајима обима акредитације за провајдере за испитивање оспособљености (ПТ провајдере) бити повучен након објављивања документа ILAC G18. Одлука ће бити благовремено достављена Генералној скупштини ЕА на одобрење.

11. LC комитет се сагласио да смернице ЕА 4/16 - Смернице за изражавање мерне несигурности у квантитативном испитивању буду повучене након објављивања документа ILAC G17. Одлука ће бити благовремено достављена Генералној скупштини ЕА на одобрење.

Техничка мрежа за храну (TN Food) је презентовала информације са састанка са представницима Европске комисије (DG SANTE - Health and Food Safety) у вези са Уредбом ЕУ 625/2016 на којем су разматрани захтеви у вези са акредитацијом лабораторија које раде званичне (службене) контроле хране. Посебан акценат је на потреби за акредитацијом флексибилног обима. Представници TN Food су контактирали и представнике ЕРРО (Европска и медитеранска организација за заштиту биља) са којима су се договорили да је због одређених специфичности у наредном периоду потребно организовати заједнички веб-семинар о захтевима за акредитацију лабораторија за дијагностику болести биљака.

Следећи састанак комитета биће одржан од 10. марта до 11. марта 2021. године, са удаљености.

Комитет за сертификациона тела ЕА (ЕА СС комитет)

Дана 29. и 30. септембра 2020. године одржан је 40. састанак ЕА СС комитета. Састанак је одржан са удаљености путем Microsoft Teams апликације.

Председавајући СС комитета (у даљем тексту председавајући), г. **Kevin Belson** из UKAS-а, поздравио је чланове који су учествовали на састанку.

Први дан започео је тако што је одобрен записник, закључци и листа акција са 38. састанка ЕА СС одржаног у септембру 2019. године у Берлину. Потом је овај цео дан протекао у дискусији око питања унапред припремљених за дискусију за овај састанак а која се одnose на проблеме са терена, тумачења захтева, дилемама, спорним ситуацијама у вези са сертификацијом система менаџмента, особа, производа и процеса.

Други дан започео је презентацијом представника RvA у вези са вишелокацијском сертификацијом и улогом и организацијом „централне функције“ према IAF MD 1. Причало се и о искуствима оцењивања са удаљености што је слично као и код нас, са напоменом да у стандарду ISO 17011:2017 т. 7.9.3 стоји да време између оцењивања на локацији не сме бити дуже од 2 године, а у IAF MD 8 т. 7.9.3 оцењивање на локацији и осведочење(а) морају се обавити најмање 1 годишње.

После тога разговарало се о активностима хармонизације - у вези са шемом сертификације особа када је сертификација урађена по ISO 9606-X или ISO 9712, закључак је да делови стандарда нису директно примењиви за оцењивање преко „треће стране“.

Нова верзија стандарда ISO 22003 ће ускоро бити објављена.

UKAS је имао неколико захтева за акредитацију за шему за безбедан рад у COVID окружењу. COFRAC је

такође имао неколико питања о овој теми. Та питања су постављала КТ и ENAC за КТ.

Била су и нека додатна питања попут питања број 37.9 (FAQ): да ли за сертификацију производа може да се изда сертификат ако постоје мале неусаглашености, за шта је направљен Панел, где би требало прикупити мишљења. Констатовано је и да СТ доста имплементирају IAF FAQ у своју документацију.

Такође, и додатно питање Националног акредитационог тела Чешке Републике тј. њиховог ТОУ у вези са ограничењем исказивања обима у области заваривања (т. 9.3(с) стандарда 9606-1 је искључена из Обима акредитације - ОА) где су констатовали да код већине акредитационих тела (АТ) чланица ЕА нема рестрикција у ОА, је остало за расправу.

Додатно питање са претпрошлог састанка број 38.4 у вези са акредитацијом ТОУ по регулативи 305/2011 за грађевинске производе, констатовано је да чланови морају да се усагласе да ли је ово активност оцењивања усаглашености. UKAS је радио акредитације по овој регулативи.

Затим су председавајући радних група изнели шта се радило у претходном периоду:

- Радна група (РГ) - храна (WG Food): г. **Волфрам Хартман** из Dakks-а изнео да је последњи састанак био 27. маја 2020. године са удаљености, те да је обавезујући ЕА документ EA-3/12 М:2020 ЕА политика акредитације за сертификацију органских производа објављен, датум почетка примене је 1. јануар 2021. године, а транзициони период до 31. децембра 2023. године; документи EA-3/XX ЕА политика за акредитацију сертификационих активности у складу

са PDO/PGI/TSG винским производима, алкохолним пићима и ароматизованим винским производима, као и ревизија EA-6/04 и даље су на чекању;

- РГ - животна средина (WG Environment): на последњем састанку који је био од 12. до 13. новембра 2019. године у Бечу, г. **Kris van Erp** из RvA је поднео извештај без неких за нас значајних ставки, доставио је и ревидиране пројектне задатке да га одобри комитет;
- РГ - редукација емисија (Network-Group EU-ETS): г. Peter Hissnauer из Dakks-а известио је о активностима РГ (EU-ETS, MRV-шпедиција, CORSIA, DG-клима, EMSA) за нас без значајних ставки, састанак у мају је отказан, а доставио је радне задатке за састанак у оквиру форума;
- РГ - сигурност података (WG ICTDS): г. **Riccardo Bianconi**, из ACCREDIA-е доставио је документ - пројектни задатак РГ, као и записник са састанка од 9. септембра.

Наведене су и активности стандардизације:

- Ниво 1 стандарди:
ISO/IEC 17011: објављен новембра 2017. године, крај транзиционог периода новембар 2020. године.
- Ниво 3 стандарди:
ISO/IEC 17029: објављен октобра 2019. године.
ISO/IEC 17021-1: чекају се резултати систематског преиспитивања.
- Ниво 5 стандарди:
ISO 22000: објављен 19. јуна 2018. године, крај транзиционог периода крај јуна 2021. године.

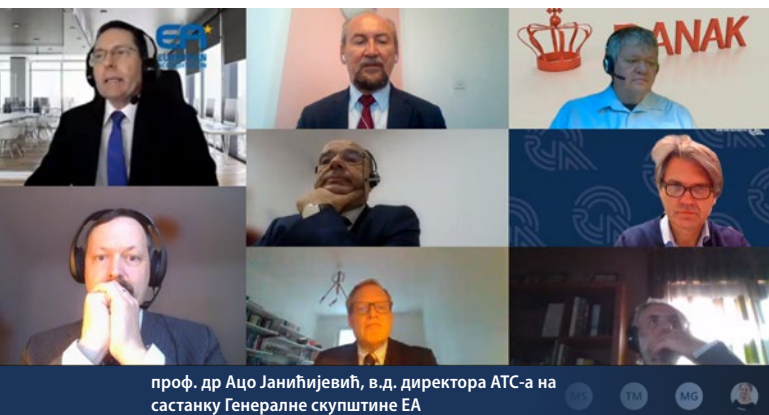
ISO 20000-1: објављен септембра 2018. године, крај транзиционог периода септембар 2021. године.

- Остало (техничке спецификације и сл.):
ISO 22003-1: у току је ревизија, можда ће му се променити статус из техн. спецификације у стандард, DIS верзија се очекује ускоро.
ISO 22003-2: нови пројекат, захтеви за тела која пружају FSMS провере заједно са сертификацијом производа безбедности хране.
- ISO 17021-X (за компетентност):
ISO/IEC 17021-2 (EMS): тренутно се чекају резултати периодичног преиспитивања.
- IAF обавезујућа документа:
IAF MD 5: објављен 7. маја 2019. године, примена од 7. маја 2020. године.
IAF MD 8: објављен 29. јуна 2019. године, примена од 30. новембра 2020. године.
IAF MD 11: објављен 3. јула 2019. године, примена од 17. јануара 2021. године уз напомену да је овај документ у поступку ревизије.
IAF MD 17: објављен 7. маја 2019. године, примена од 7. маја 2020. године.
IAF MD 22: објављен 7. маја 2019. године, примена од 7. маја 2020. године.
IAF MD X о шемама за оцењивање усаглашености: рад на њему у току.
IAF MD X о трајању оцењивању АТ: рад на њему у току.

Следећи састанак комитета биће одржан од 24. до 25. марта 2021. године са удаљености.

Генерална скупштина ЕА, 46. по реду, одржана је онлајн 25. и 26. новембра 2020. године. На састанцима који су одржани у ова два дана, учествовао је и проф. др **Ацо Јанићијевић**, в.д. директора АТЦ-а. У наставку текста, издвајамо неке од најважнијих одлука које су донете.

Резолуција ЕА 2020 (46) 01

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, одобрава измену статута ЕА у складу са нацртом који је припремило партнерство организовано у складу са законима Холандије: у адвокатској канцалерији у Утрехту, Холандија, документ број 20160116/02/HVZ: документ EAGA(20)11-1 предлог закона о изменама и допунама статута ЕА од 21. априла 2020. године.

Резолуција ЕА 2020 (46) 02

Генерална скупштина бира следеће службенике ЕА на двогодишњи мандат почев од 1. јануара 2021:

Председник ЕА: **Maureen Logghe**, BELAC;

Потпредседник ЕА: **Cecilie Laake**, NA;

Чланови извршног одбора: **Leopoldo Cortez**, IPAC; **Adrienne Duff**, INAB; **Roeland Nieuweboer**, RvA; **Emanuele Riva**, ACCREDIA;

Чланови техничког управног одбора (председавајући комитета):

Председавајућа Савета ЕА МЛА (МАС комитет): **Maria Papatzikou**, ESYD;

Председавајући Комитета за хоризонталну хармонизацију ЕА (ЕА ННС): **Gabriel Zrenner**, DakKS;

Председавајући ЕА LC: **Laurent Vinson**, COFRAC;

Председавајући ЕА CC: **Kevin Belson**, UKAS;

Председавајући ЕА IC: **Orbay Evrensevdi**, TURKAK;

Комитет за комуникације и публикације ЕА (CPC): **Lucyna Olborska**, PCA.

Резолуција ЕА 2020 (46) 05

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, одобрава обавезну примену следећих докумената које је издала Агенција за железницу ЕУ (ЕРА):

- EAGA(20)11-20 Секторска шема за акредитацију - ECM-1172-002 V3-1 и

- ECM-1172-002 V3-1 - ECM Сертификациона шема.

Између 16. јуна 2020. године и 16. јуна 2021. године, у складу са чланом 6 (3) Уредбе Комисије (ЕУ) 2019/779, сертификациона тела могу да се придржавају претходне или нове шеме акредитације.

Од 16. јуна 2021. године, сертификациона тела ће бити акредитована у складу са новом секторском шемом акредитације како би могла да обављају делатност сертификације и за друге категорије возила.

Резолуција ЕА 2020 (46) 07

Генерална скупштина, поступајући по препоруци ЕА МАС комитета слаже се да ЕА МАС комитет покреће нови радни задатак ревизије документа ЕА-2/02: *Процедура за оцењивање националног акредитационог тела*, у складу са образложењем за ревизију наведеном у документу EAGA (20) 11-19.

Резолуција ЕА 2020 (46) 08

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, сагласна је да Извршни комитет покрене нови радни задатак за ревизију документа ЕА-1/21: *Интерна процедура ЕА за послове официра за везу*, у складу са образложењем за ревизију наведеном у документу EAGA (20) 11-14.

Резолуција ЕА 2020 (46) 09

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, сагласна је да ће, у случају да европски регулатор објави ново законодавство, које укључује акредитацију ТОУ, без дефинисања применљивог хармонизованог стандарда за акредитацију, онда ће ЕА ННС комитет утврдити стандард за акредитацију, уз консултације са техничким комитетима (ако је потребно).

Национална акредитациона тела треба да, у том случају, сачекају са акредитацијом ТОУ, у вези са новим европским законодавством све док ЕА ННС комитет не дефинише применљиви хармонизовани стандард.

Резолуција ЕА 2020 (46)

13 Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, сагласна је да ЕА CC комитет ревидира документ ЕА-3/12: *ЕА политика за акредитацију сертификације органских производа* како би се ускладила са Регулатором (ЕК) бр. 2020/1693, због пандемије COVID-19,

Уредбом ЕУ 2018/848 о органској производњи и обележавању органских производа о органској производњи, с обзиром да је датум примене одложен за 1. јануар 2022. године. Клаузуле које треба ревидирати су:

- т 4.4 програм оцењивања (циклус акредитације од 4 године ће бити потврђен),
- т 4.7 број осведочења (број се може потврдити за земље високог ризика),
- т 4.8 проширење акредитације на специфичне области делатности,
- т 4.10 суспензија.

Због обавезне природе ових промена и због тога што је документ ЕА-3/12 ревидиран и објављен у јулу 2020. године, ревизија документа ће одступати од документа *ЕА-1/14 Процедура за развој и одобравање документа ЕА и усвајање документа ИЛАС-а/ИАФ-а*, који су директно изгласани, без икаквог периода за коментаре.

Резолуција ЕА 2020 (46) 14

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, сагласна је да ЕА повуче следеће две резолуције:

Резолуцију ЕА 2011 (27) 06

Генерална скупштина објављује Резолуцију Генералне скупштине ЕА/GA(11)20 као став ЕА о оцењивању захтева за непристрасност и објективност стандарда ISO/IEC 17011 са посебним освртом на „државна“ национална акредитациона тела.

Резолуцију ЕА 2011 (27) 07

Генерална скупштина подржава да Савет за мултилатералне споразуме (ЕА МАС комитет) треба да садржај резолуције Генералне скупштине ЕА/GA(11)20 који наводи став ЕА о оцењивању захтева за непристрасност и објективност стандарда ISO/IEC 17011 са посебним освртом на „државна“ национална акредитациона тела (Резолуција ЕА 2011(27)06), уврсти у садржај процеса обучавања свих колегијалних оцењивача ЕА како би се осигурали заједничко разумевање и хармонизација приступа.

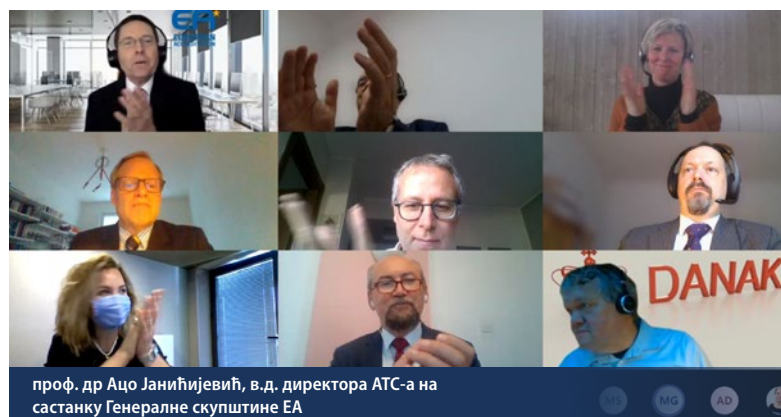
Резолуција ЕА 2020 (46) 15

Генерална скупштина усваја следећу одлуку ИЛАС -а од 11. јуна 2020. године:

На основу препоруке ИЛАС АМС, Генерална скупштина ИЛАС -а одлучила је да се крај транзиционог периода усвојеног као део ИЛАС -ове Резолуције GA 20.15 (новембар 2016. године) продужи са 30. новембра 2020. године на 1. јун 2021. године како би се осигурало да све лабораторије, могу да изврше транзициони период под наметнутим ограничењима која су резултат избијања глобалне пандемије коронавируса (COVID-19).

Резолуција ЕА 2020 (46) 16

Генерална скупштина усваја следећу резолуцију ИАФ-а на овогодишњој он-лајн Генералној скупштини ИАФ-а одржаној 5. новембра 2020. године, будући да њу примењују ЕА и њене чланице:

ИАФ Резолуција 2020-18

Транзициони период за ISO/IEC 27006: 2015 AMD 1: 2020 - Генерална скупштина, поступајући по препоруци Техничког комитета, одлучила је да је транзициони период повезан са ISO/IEC 27006:2015 AMD 1: 2020 - Информационе технологија - Технике безбедности - Захтеви за тела која обављају проверу и сертификацију система менаџмента безбедношћу информација - Измена 1, буде две године од последњег дана месеца објављивања измењеног стандарда.

У оквиру овог временског оквира за прелаз:

- акредитациона тела морају бити спремна да изврше транзициона оцењивања за ISO/IEC 27006:2015 AMD 1:2020, у року од осам месеци од последњег дана месеца објављивања измењеног стандарда.
- сертификациона тела морају завршити прелазак на ISO/IEC 27006:2015 AMD1:2020, кроз оцењивања на локацији, у року од 24 месеца од последњег дана месеца објављивања измењеног стандарда.

Напомена 1: ISO/IEC 27006:2015 AMD1:2020, објављен је 27. марта 2020. године.

Напомена 2: транзиција није рутински прелазак са једне верзије стандарда на другу. Она се односи само на специфичне промене детаљно описане у документу Amendment 1: 2020.

Резолуција ЕА 2020 (46) 17

Генерална скупштина усваја следећа документа:

- IAF MD 8: 2020 Примена ISO/IEC 17011: 2017 у области MDMS (ISO 13485);
- ILAC P10: 07/2020 ILAC-ова политика о метролошкој следљивости резултата мерења;
- ILAC P14: 09/2020 ILAC-ова политика мерне несигурности у еталонирању;
- ILAC P15: 05/2020 Примена ISO/IEC 17020: 2012 за акредитацију контролних тела;

као обавезна документа за све чланице ЕА.

Извор:

https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2020/11/AI_13-EAGA2011-13-RESOLUTIONS-46th-EAGA-26Nov2020.pdf

Започета ревизија документа EA-4/09: Акредитација лабораторија за сензорска испитивања

Сензорско испитивање је посебна врста испитивања у ком је мерна опрема група људи (панел) чије се реакције на карактеристике хране (или других материјала), које се опајају чулима вида, мириса, укуса, додира и слуха, побуђују, мере и анализирају. Пример сензорског испитивања је органолептичко оцењивање девичанског маслиновог уља у складу са Уредбом Комисије (ЕЕЗ) бр. 2568/91, Анекс XII.

Узорковање је значајно јер се узима узорак са предмета узорковања који испитује лабораторија која ће издати извештај у ком се својства измерена у узорку приписују предмету узорковања, нпр. извршити сензорско испитивање на паковањима маслиновог уља и повезати резултате са серијом маслиновог уља коју је производна јединица упаковала одређеног дана.

Наглашена је важност узорковања, не само како би се обезбедила репрезентативност циља узорковања, већ и да се обезбеди да сензорска својства кварљивих производа остану непромењена до испитивања.

Документ EA-04/09: *Акредитација лабораторија за сензорска испитивања* даје смернице националним телима за акредитацију (НАТ-овима) и лабораторијама у вези са врстама сензорских испитивања које могу бити акредитоване. Документ прецизира захтеве стандарда EN ISO/IEC 17025 за област сензорског испитивања у погледу критичног ресурса односно особља (најкритичнијег у сензорском испитивању), што укључује оцењиваче сензорских испитивања, стручњаке и вођу панела као и друге ресурсе као што су окружење, опрема и следивост. Остала подручја

обухваћена стандардом ISO/IEC 17025 су валидација/ верификација методе, што подразумева несигурност и валидност података, као и техничке записе и информациони систем.

Остварен је значајан напор у вези са другом ревизијом документа EA-4/09 из 2017. године, али је он објављен пре него што је издата нова верзија стандарда ISO/IEC 17025: 2017. Сходно томе, тек треба узети у обзир питања која се односе на приступ заснован на ризику, следивост мерења, изјаву о усаглашености, као и најновија достигнућа у овој области.

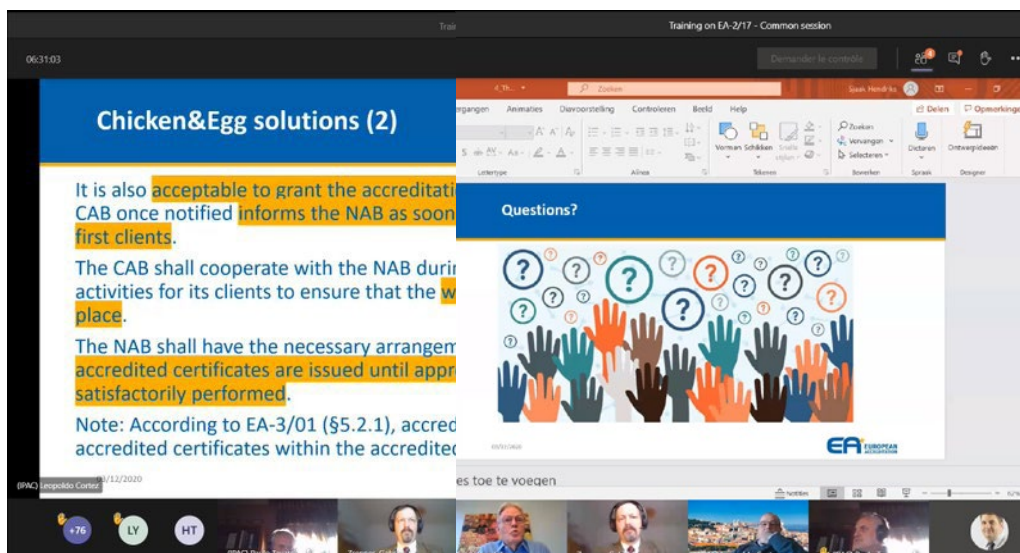
Имајући све ово у виду, посебна радна група (TFG) Комитета за лабораторије EA (EA LC), чији је конвенор Elisa Gredilla (Национално акредитационо тело Шпаније, ENAC) је започела нову ревизију.

Извор:

<https://european-accreditation.org/revision-of-ea-4-09-accreditation-for-sensory-testing-laboratories/>

Одржана обука у вези са новом верзијом документа EA 2/17

EA је 3. децембра 2020. године организовала он-лајн обуку у вези са новом верзијом документа EA 2/17 *Акредитација за потребе именована* (издат 17.04.2020. године), која је окупила 79 учесника. Шест предавача из националних акредитационих тела: **Leopoldo Cortez** (IPAC), **Sjaak Hendriks** (RvA), **Maria Papatzikou** (ESYD), **Hélène Tagzout** (COFRAC), **Gabriel Zrenner** (DAkKS) и **Yannick Le Tallec** (Координациона група нотификационих тела за грађевинске производе) поделили су тумачења и ставове EA у вези са новим документом.

УСВОЈЕНЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ НА 24. ГЕНЕРАЛНОЈ СКУПШТИНИ ILAC-A

АКТУЕЛНОСТИ
ИЗ ILAC-A

Виртуелни састанак 24. Генералне скупштине ILAC-а одржан је 22. октобра 2020. године. Том приликом су усвојене резолуције које су доступне на следећем линку:

<https://ilac.org/publications-and-resources/ga-resolutions/>.

ILAC Резолуција GA 24.04 Извештај менаџмента и ревидирани финансијски извештаји за 2019. годину, које су потписали сви чланови Извршног комитета, подељени су члановима Генералне скупштине 30. јуна 2020. године.

Генерална скупштина, поступајући по препоруци ILAC-овог Финансијског комитета за ревизију (FAC), формално одобрава ревидиране финансијске извештаје за 2019. годину.

ILAC Резолуција GA 24.05 Генерална скупштина одобрава ослобађање од одговорности чланове Извршног комитета за политику коју су водили током фискалне 2019. године. Та политика се заснива на годишњим извештајима или изјавама о тој политици поднетим Генералној скупштини.

ILAC Резолуција GA 24.06 Генерална скупштина је примила информацију о финансијском извештају за период од 1. јануара 2020. до 31. августа 2020. године.

ILAC Резолуција GA 24.07 Генерална скупштина одобрава буџет за 2021. годину на предлог Извршног комитета.

ILAC Резолуција GA 24.08 Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, одобрава да Генерална скупштина ILAC-а 2021. године, према члану 19 став 3, буде одложена за највише пет месеци и да се, у складу са тим, одржи пре краја новембра 2021. године.

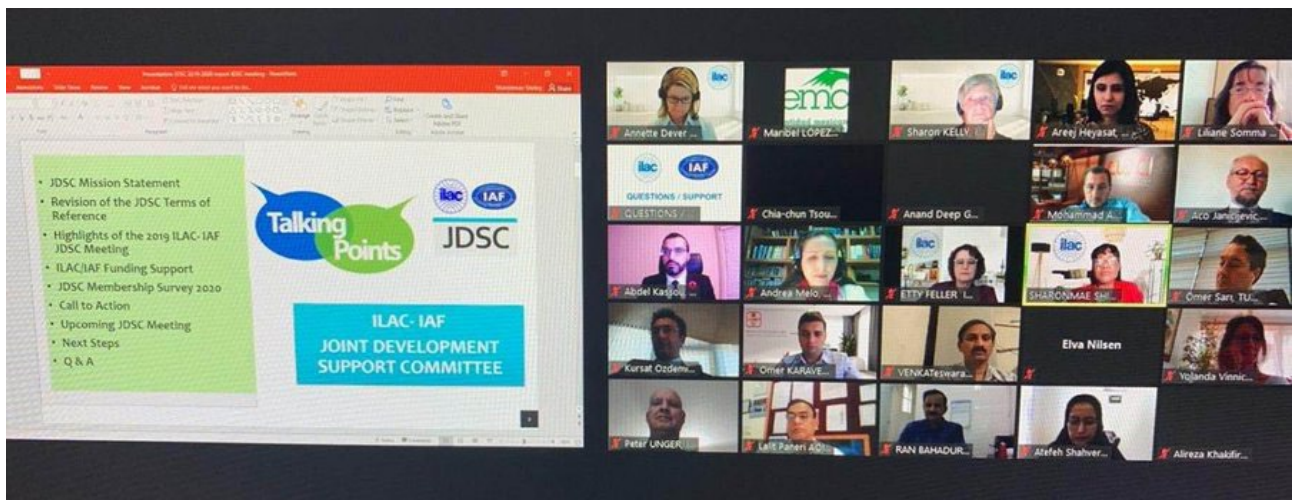
У Прилогу 1 усвојених резолуција, наводе се нови чланови Извршног комитета након одржаних избора за период од 2021. до 2023. године. Избори су одржани електронским путем пре 24. виртуелне седнице Генералне скупштине у складу са одредбама холандског Закона о ванредним ситуацијама током пандемије 2020. године.

Представљамо вам неке од усвојених резолуција на овом састанку Генералне скупштине:

ILAC Резолуција GA 24.01 Генерална скупштина усваја Записник са 23. састанка Генералне скупштине ILAC-а одржане 28. и 30. октобра 2019. године у Франкфурту.

ILAC Резолуција GA 24.02 Генерална скупштина усваја записник са 19. Заједничке Генералне скупштине IAF-а/ILAC-а одржаном у Франкфурту 29. октобра 2019. године.

ILAC Резолуција GA 24.03 Генерална скупштина прихвата извештај Финансијског комитета за ревизију о финансијском извештају за 2019. годину.

У табели испод представљамо изабране кандидате:

ПОЗИЦИЈЕ У ИЗВРШНОМ КОМИТЕТУ	ИЗАБРАНИ КАНДИДАТ
Председавајућа ILAC -а	Etty Feller (ISRAC)
Потпредседавајућа	María Isabel López Martínez (EMA)
Преседавајућа AMC-а	Jennifer Evans (NATA)
Председавајућа ARC-а	Dana Leaman (NVLAP)
Председавајући AIC-а	Erik Oehlenschlaeger (DANAK)
Председавајућа EA IC	Lorraine Turner (UKAS)
Председавајућа MCC-а	Verónica Ramírez (EMA)
Председавајућа JDSC-а	Sharonmae Shirley (JANAAC)
Представник AFRAC-а	Araya Fesseha
Представник APAC-а	Trace McInturff
Представница ARAC-а	Amina Ahmed Mohammed
Представник EA	Andreas Steinhorst
Представник IAAC-а	Ferney Chaparro
Представник SADCA-e	Ronald (Ron) Josias
Председавајући Комитета за лабораторије Jeff Gust (NCSLI) изабран од стране Комитета за лабораторије	

Executive Committee

2021 - 2023

ILAC Chair
Etty Feller
ISRAC, Israel

ILAC Vice Chair
Maribel López
ema, Mexico

Arrangement Management Committee (AMC) Chair
Jennifer Evans
NATA, Australia

Arrangement Committee (ARC) Chair
Dana Leaman
NVLAP, USA

Accreditation Committee (AIC) Chair
Erik Oehlenschlaeger
DANAK, Denmark

Joint Development Support Committee (JDSC) Chair
Sharonmae Shirley
JANAAC, Jamaica

Inspection Committee (IC) Chair
Lorraine Turner
UKAS, UK

Laboratory Committee (LC) Chair
Jeff Gust
NCSLI, USA

Marketing and Communications Committee (MCC) Chair
Verónica Ramírez
ema, Mexico

ОБЈАВЉЕНЕ РЕВИДИРАНЕ ВЕРЗИЈЕ ДОКУМЕНАТА ILAC P14 и ILAC P10

На сајту ILAC-а, 28. септембра 2020. године, објављена је најновија верзија документа *ILAC P14:09/2020 - Политика мерне несигурности у еталонирању (ILAC Policy for Measurement Uncertainty in Calibration)* и доступна је на веб-сајту

<https://ilac.org/publications-and-resources/ilac-policy-series/>.

Овај документ поставља захтеве и смернице за вредновање мерне несигурности и извештавање о несигурности у исправама о усаглашености у еталонирању. Ова најновија ревизија одражава нове верзије стандарда ISO/IEC 17011 и ISO/IEC 17025 из 2017. године. Политика се и даље заснива на водичу *Мерна несигурност (GUM - Guide to Uncertainty in Measurement)* и задржава заједничко разумевање појма СМС (могућност еталонирања и мерења која је доступна корисницима услуга) из заједничке декларације коју су издали Међународни биро за тегове и мере (BIPM) и ILAC

<https://ilac.org/about-ilac/partnerships/international-partners/bipm/>.

Датум примене ове верзије документа је март 2021. године.

Такође је, на ILAC-овом сајту, објављена и најновија верзија документа *ILAC P10:07/2020 - Правила о метролошкој следивости резултата мерења (ILAC Policy on Metrological Traceability of Measurement Results)*.

Овај документ се бави ILAC-овом политиком (правилима) о метролошкој следивости резултата мерења. Ова најновија ревизија, такође, одражава нову верзију стандарда ISO/IEC 17025 из 2017. године и пружа додатно појашњење његове применљивости на друге активности оцењивања усаглашености где је мерење укључено. Поред тога, клаузуле које се одnose на метролошку следивост обезбеђену кроз референтне материјале такође су ажуриране како би одражавале недавни развој у акредитацији произвођача референтних материјала.

Датум примене ове најновије верзије документа ILAC P10 је јул 2021. године.

Извор:

https://ilac.org/latest_ilac_news/revise-ilac-p14-published/

Представљамо: INetQI INTERNATIONAL NETWORK ON QUALITY INFRASTRUCTURE — МЕЂУНАРОДНА МРЕЖА ИНФРАСТРУКТУРЕ КВАЛИТЕТА

www.inetqi.net

Ова иницијатива се окупља све специјализоване организације које су активне на међународном нивоу и које спроводе активности у метрологији, акредитацији, стандардизацији и оцењивању усаглашености као алате за одрживи економски развој.

Током 2002. године, осам међународних организација које раде у овим областима основало је Заједнички комитет за координацију помоћи земљама у развоју у области метрологије, акредитације и стандардизацији (JCDCMAS). Касније, 2005. године је ова група преименована у DCMAS мрежу да би тачније одражавала своју улогу, а групи су се придружиле још две организације.

У новембру 2018. године, одговарајући на изазове глобализације и одрживог развоја, дванаест међу-

народних организација које се баве инфраструктуром квалитета (ИК), трговином и међународним развојем састале су се у Женеви како би унапредиле своју сарадњу у промовисању разумевања, поштовању вредности и прихватању ИК и пружању смерница и подршке за њену ефективну примену и интеграцију широм света. Као резултат тога створена је Међународна мрежа инфраструктуре квалитета (INetQI).

Чланови иницијативе су: BIPM: Bureau International des Poids et Mesures (Међународни биро за тегове и мере), IAF: International Accreditation Forum (Међународни форум за акредитацију), IEC: International Electrotechnical Commission (Међународна електро-техничка комисија), IIOC: Independent International Organisation for Certification (Независна међународ-

на организација за сертификацију), ILAC: International Laboratory Accreditation Cooperation (Међународна организација за акредитацију лабораторија), ISO: International Organisation for Standardisation (Међународна организација за стандардизацију), ITC: International Trade Centre (Међународни трговински центар), ITU: International Telecommunication Union (Међународна телекомуникациона унија), OIML: Organisation Internationale de Métrologie Légale (Међународна организација за законску метрологију), UNECE: United Nations Economic Commission for Europe (Економска комисија за Европу Уједињених нација), UNIDO: United Nations International Development Organisation (Међународна организација за развој Уједињених нација), WBG: World Bank Group (Група Светске банке) и WTO: World Trade Organisation (Светска трговинска организација).

подршку и унапређење квалитета, безбедности и еколошке исправности роба, услуга и процеса.

ИК је потребна за ефективно функционисање домаћих тржишта, а њено међународно признање је важно како би се омогућио приступ страним тржиштима. То је кључни елемент у промоцији и одржавању економског развоја, као и еколошке и социјалне добробити.

Она се ослања на: метрологију, стандардизацију, акредитацију, оцењивање усаглашености и надзор на тржишту.

Чланови су се такође сложили око следеће дефиниције Националне политике квалитета (НКП) која је потребна за ефикасну и ефективну примену ИК: политика усвојена на националном нивоу за развој и одржавање ефикасне и ефективне ИК.

Дефиниција инфраструктуре квалитета (ИК) у оквиру иницијативе

Чланови иницијативе су усвојили следећу дефиницију ИК: систем који обухвата организације (јавне и приватне) заједно са политикама, релевантним правним и регулаторним оквиром, као и праксом потребним за

Регионална тела

У сваком од предметних подручја која покрива иницијатива INetQI, много активности се обавља на регионалном нивоу, у координацији са радом међународних организација које су чланице INetQI. Информације о овим телима се могу наћи путем следећих линкова:

Метрологија

Африка	AFRIMETS – Intra-Africa Metrology System	www.afrimets.org
Америке	SIM – Inter-American Metrology System	www.sim-metrologia.org.br
Азија-Пацифик	APMP – Asia-Pacific Metrology Programme	www.apmpweb.org
	APMLF – Asia-Pacific Legal Metrology Forum	www.aplmf.org
Евро-Азија	COOMET – Euro-Asian Cooperation of National Metrological Institutions	www.coomet.org
Европа	EURAMET – European Association of National Metrology Institutes	www.euramet.org
	WELMEC - European Cooperation in Legal Metrology	www.welmec.org
Персијски залив	GULFMET – Gulf Association for Metrology	www.gulfmet.org

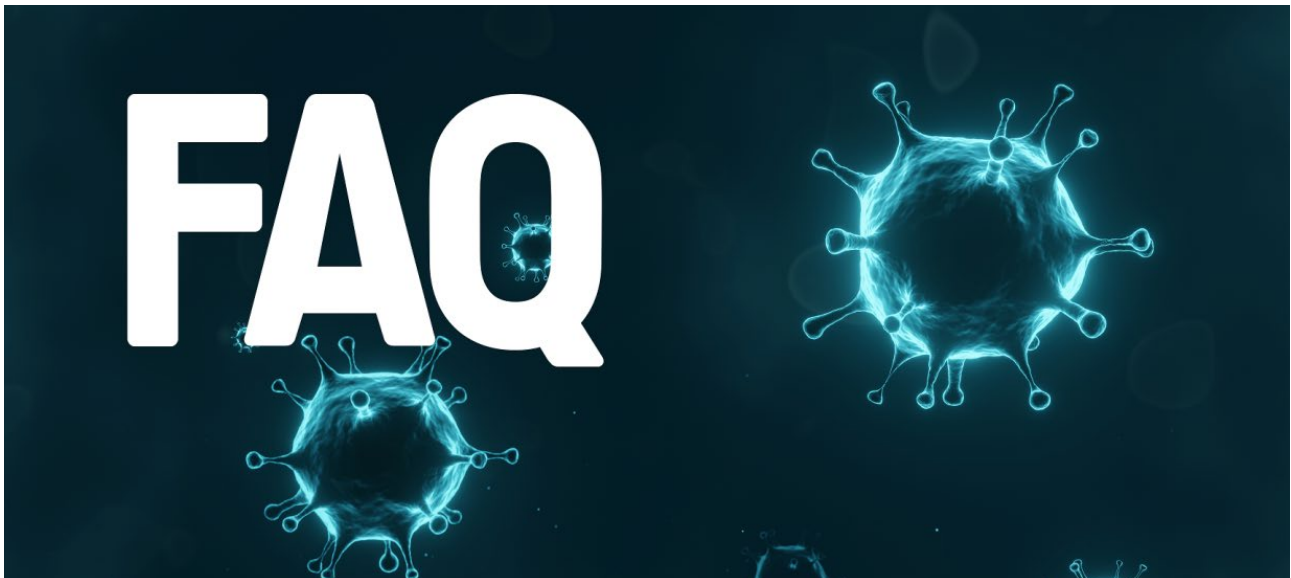
Акредитација

Африка	AFRAC – African Accreditation Cooperation	www.intra-frac.com
Америке	IAAC – Inter American Accreditation Cooperation	www.iaac.org.mx
Арапски свет	ARAC – Arab Accreditation Cooperation	www.arabarac.org
Азија-Пацифик	APLAC – Asia Pacific Laboratory Accreditation Cooperation	www.aplac.org
Европа	EA – European Cooperation for Accreditation	www.european-accreditation.org
Пацифик	PAC – Pacific Accreditation Cooperation	www.apec-pac.org
Јужна Африка	SADCA – Southern African Development Community Cooperation in Accreditation	www.sadca.org

Стандардизација

Африка	ARSO – African Organisation for Standardisation	www.arso-oran.org
	SADCSTAN – Southern African Development Community Cooperation in Standardization	www.sadcstan.co.za
Европа	CEN/CENELEC	www.cencenelec.eu
Персијски залив	GSO – Standardization Organization of the Cooperation Council for the Arab States of the Gulf	www.gso.org.sa

Често постављана питања на сајту IAF-а у вези са насталом ситуацијом проузрокованом појавом COVID-19

Међународни форум за акредитацију (IAF) поставио је на својој веб-страници, <https://iaffa.com/> форум за најчешћа питања и одговоре у вези новонастале ситуације са COVID-19, а која се односе на област акредитованих сертификационих активности.

У циљу пружања одговора на неке од недоумица добијених од стране акредитационих тела и сертификационих тела IAF је објавио на свом сајту одговоре на најчешће постављена питања у вези са насталом ситуацијом. Питања и одговори представљају заједничко разумевање и смернице за управљање активностима оцењивања усаглашености, на хармонизован начин, у специфичној ситуацији узрокованом појавом COVID-19.

У продужетку текста представљамо вам нека од поменутих питања као и одговоре на њих:

П32: Према захтеву т. 9.1.3.3 стандарда ISO/IEC 17021-1:2015 „надзорне провере морају да се спроводе најмање једном у календарској години, осим у годинама ресертификације. Датум прве надзорне провере после почетне сертификације не сме да буде после више од 12 месеци од датума доношења одлуке о сертификацији.“ Да ли одредба овог члана још увек важи?

Објављено 7.09.2020. године

О32: Да. Међутим, узимајући у обзир ове специфичне околности, сви временски рокови наведени у стандарду морају бити ревидирани узимајући у обзир одговор дат у питању бр. 10 којим се дозвољава одлагање активности оцењивања усаглашености до 6 месеци. То значи да:

- није неопходно спровести надзорне провере најмање једном у календарској години;

- датум прве надзорне провере после почетне сертификације не сме да буде после истека 12 месеци од датума доношења одлуке о сертификацији плус временско одлагање у трајању од 6 месеци.

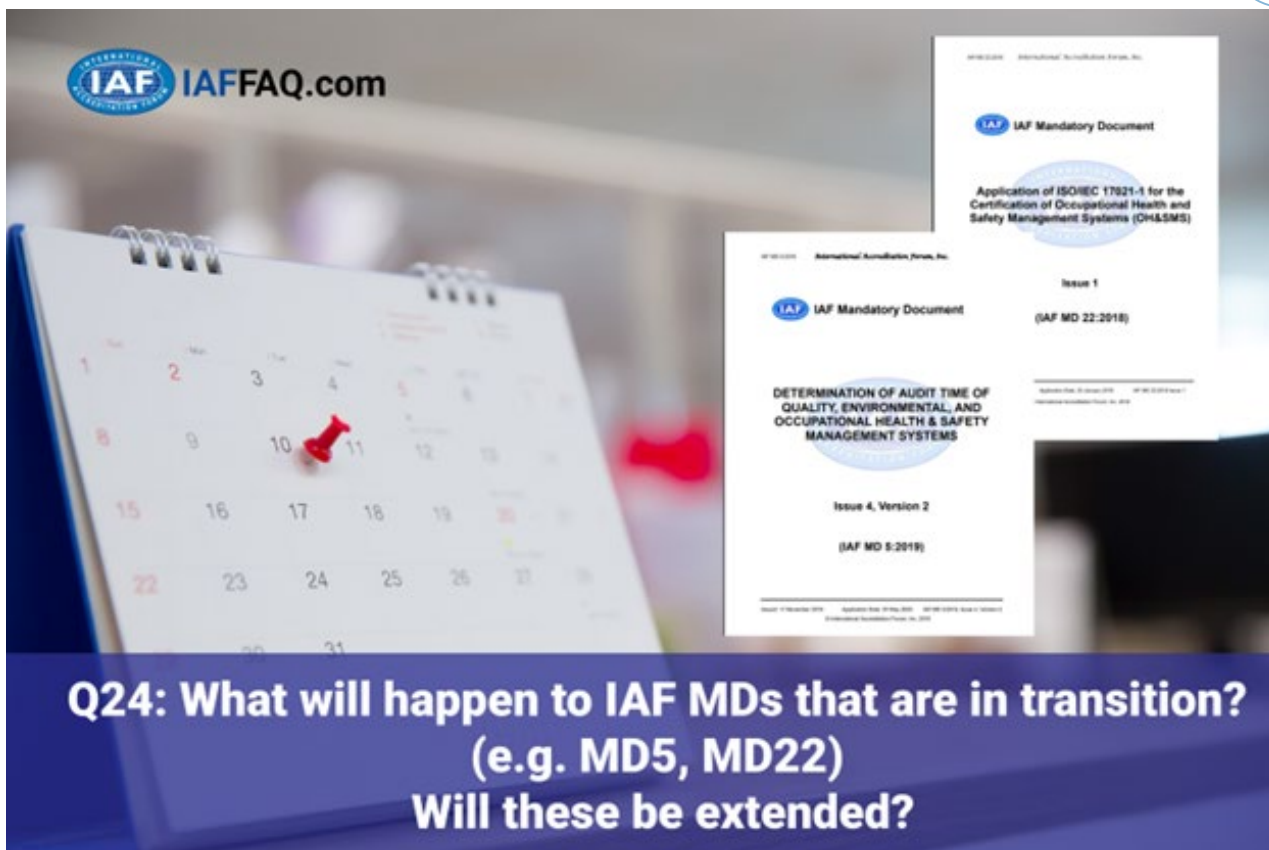
У случају да није могуће спровести надзорну проверу у оквиру временског рока од 12+6 месеци, акредитована сертификациона тела морају да информишу своје клијенте и суспендују издати акредитовани сертификат. У овим специфичним околностима, суспензија може да траје дуже од 6 месеци (видети напомену у члану 9.6.5.4 стандарда ISO/IEC 17021-1:2015).

Како би се укинула суспензија и наставила акредитована сертификација са трајањем до рока важности сертификата, најмање фаза 2 провере мора бити спроведена.

П31: У складу са захтевом т. 9.6.3.1.1 стандарда ISO/IEC 17021-1:2015 планирање ресертификационе провере мора се спроведе на време да би се омогућило благовремено обнављање сертификата пре датума његовог истека. Да ли одредба овог члана још увек важи?

Објављено 7.09.2020. године.

О31: У одговору на питање бр. 10 дата је дозвола да датум ресертификационе провере може бити продужен за 6 месеци, што би значило да и рок за планирање може бити продужен. Ако тих шест месеци можда не пружају довољно могућности за сертификациона тела да заврше ресертификационе провере, одлука о ресертификацији мора се донети у року од 3 месеца од укидања ограничења (нпр. путовања или сл. епидемиолошке мере) која су спречавала спровођење провере на лицу места. Међутим, ако овај временски оквир, од датума сер-

Q24: What will happen to IAF MDs that are in transition? (e.g. MD5, MD22) Will these be extended?

тификације, прелази 12 месеци, сертификационо тело би требало да доврши ресертификациону проверу уколико је могуће користећи технике провере са удаљености за осведочење сертифицираних процеса током њихових спровођења (нпр. видео снимак, у стварном времену, процеса производње и радних места/средине са управљањем од стране проверача путем технике провере са удаљености и/или преиспитивање од стране проверача већ снимљених видео записа у оним областима у којима није доступна директна конекција, са могућим захтевом за одређени нови делимични видео запис, када се то сматра потребним). У свим оним случајевима у којима се процеси не могу оценити техником оцењивања са удаљености на ефикаван начин, како би се задовољили циљеви провере, обим и подручје сертификације се мора делимично смањити или се сертификат мора у потпуности повући и нова сертификациона провера ће бити потребна. У сваком случају, одлука мора бити донета узимајући у обзир и ажурирани ризик повезан са способношћу оперативне контроле организације у ванредним условима услед појаве COVID-19 и узимајући у обзир врсту шеме сертификације.

П24: Шта ће се догодити са обавезујућим документима IAF-а која су у транзиционом периоду (нпр. MD5, MD22)? Хоће ли се и рокови за њих продужити?

Објављено 26.04.2020. године

О24: Да, транзициони периоди свих обавезујућих докумената IAF-а су продужени за 6 месеци.

П22: Да ли се временски рок за затварање неусаглашености може продужити узимајући у обзир избијање COVID-19? Ако је то случај, какав ће бити механизам/поступак и ко је одговоран за доношење одлуке?

Објављено 11.04.2020. године

О22: Да, ако није могуће спровести активности провере ради ефикавног затварања неусаглашености (физички или у складу са документом IAF MD4:2018), и ако су испуњени услови наведени у документу IAF ID3:2011, период за затварање неусаглашености може се продужити. Међутим, одлагање било које активности оцењивања усаглашености (нпр. надзорне провере, ресертификација) може се одложити само за највише 6 месеци у складу са одговором на питање бр. 10.

П18: Документ IAF ID 3:2011 у чл. 3 каже „Ако је ризик од наставка сертификације низак и на основу прикупљених информација, тело за оцењивање усаглашености ће можда морати да размотри алтернативне краткорочне методе оцењивања како би верификовао континуирану ефикавност система организације. То може укључивати захтевање релевантне документације (на пример, записник са састанка о преиспитивању руководства, записи у вези са корективним мерама, резултати интерних провера, извештаји о испитивању/контролисању итд.) која би се преиспитала од стране тела за оцењивање усаглашености како би се потврдила стална погодност постојеће сертификације (али само краткорочно).

Да ли се ово време, које се користи за преиспитивање документације коју је клијент обезбедио, и које се обавља ван локације клијента може сматрати „временом провере“ у складу са документом IAF MD 5: 2019?

Објављено 11.04.2020. године.

O18: Да, преиспитивање документације коју је клијент обезбедио, и које се обавља ван локације клијента, је неопходно планирати да би се постигла комплетна и ефективна провера система менаџмента клијента. Ово време се може сматрати као „време провере“ у складу са документом IAF MD 5:2019. Трајање саме провере може бити смањено за време утрошено на преиспитивање документације.

P17: Током кризе условљене COVID-19, ако тело за оцењивање усаглашености изврши део почетне сертификације система менаџмента провером са удаљености и планира да заврши остатак провере на лицу места у року од шест месеци, да ли је могуће издати сертификат након завршетка активности провере са удаљености?

Објављено 7.04.2020. године

O17: Не, сертификат се може издати само ако је тело за оцењивање усаглашености способно да оцени све примењиве захтеве ISO/IEC 17021-1 (т. 9.3.1.2 фаза 1 и 9.3.1.3 фаза 2) кроз потпуну и ефективну проверу система менаџмента клијента, обављене активности преиспитивања и доношења одлуке. Међутим, ово би се могло променити за одређене шеме.

P14: За OH&SMS, у складу са документом IAF MD5:2019 (примењује се од 7. маја 2020. године), технике провере са удаљености биће ограничене на преиспитивање документације/записа и

интервјуисање особља и радника. Додатно, за OH&SMS, контрола процеса и контрола OH&S ризика не могу се проверити користећи технике провере са удаљености. С обзиром на ове специфичне околности, да ли је ово тачно?

Објављено 1.04.2020. године

O14: Не, с обзиром на специфичне околности и на то да је применљивост документа IAF MD5: 2019 продужена са 7. маја 2020. на 7. новембар 2020. године, ограничење које документ IAF MD 5 поставља на активности провере а удаљености неће се примењивати. То значи да се контрола процеса и контрола OHSMS ризика могу проверити користећи технике провере са удаљености до престанка ванредних околности узрокованих COVID-19.

P11: Да ли је документ IAF ID3: 2011 искључиво применљив за сертификацију система менаџмента?

Објављено 23.03.2020. године

O11: Не, документ IAF ID3: 2011 се првенствено примењује за сертификацију система менаџмента, али се може применити на све активности акредитације и активности оцењивања усаглашености у оквиру IAF MLA споразума (видети IAF ID3: 2011, параграф 1): сертификација система менаџмента, сертификација производа, сертификација особа и валидација и верификација.

P10: Како се управља активностима оцењивања усаглашености у овом ванредном периоду за шеме у оквиру IAF MLA споразума (сертификација система менаџмента, сертификација производа, сертификација особа и валидација и верификација)?

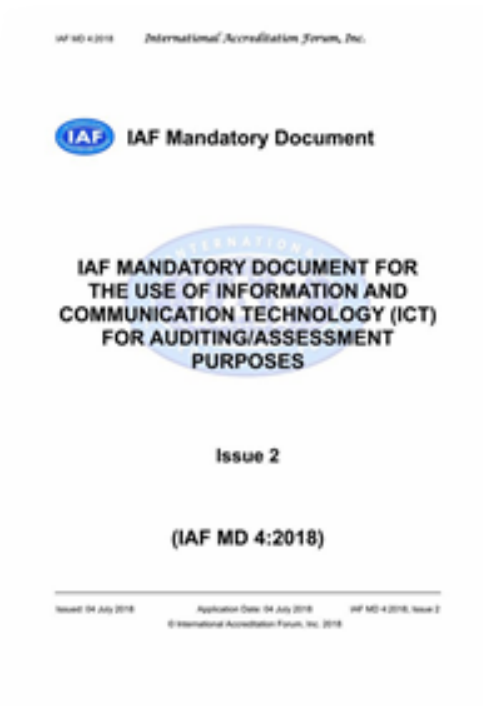
Објављено 20.03.2020. године

O10: Узимајући у обзир овај ванредни период, за шеме сертификације система менаџмента, сертификације производа и сертификације особа у оквиру IAF MLA споразума, ако није могуће обављати активности провере (физички или према IAF MD4: 2018), као што су провере или испити и ако су испуњени услови наведени у документу IAF ID3: 2011, све активности оцењивања усаглашености (нпр. надзорне провере, ресертификација) могу се одложити за највише 6 месеци и важење било ког резултата било које активности оцењивања усаглашености (нпр. сертификат или извештај) може се продужити за одговарајући период до 6 месеци. У овом последњем случају, да би се ово документовало клијенту, ако је примењиво, препоручује се издавање потврде о продужењу рока, којим тело за оцењивање усаглашености потврђује ово продужено важење, као и њен период. Ово је неопходно како би се гарантовала транспарентност и коректна комуникација са спољним тржиштем. Одговарајући записи би требали бити ажурирани. Међутим, ово би се могло променити за одређене шеме. У случају валидације и верификације, посебно валидације и верификације гасова са ефектом стаклене баште (GHG) на нивоу пројекта или организације, то су обично једнократне активности усаглашености, стога смернице документа IAF ID3 које се односе на надзорне провере, ресертификацију, продужење циклуса сертификације и ресертификације итд. нису применљиве. Међутим, за оцењивање и акредитацију тела за валидацију и верификацију, документ IAF ID3 се може користити (видети одговор за питање бр. 11) и приступ провере са удаљености описан у IAF

MD4:2018 може бити коришћен од стране акредитационих тела и тела за валидацију и верификацију.

Овај одговор је ажуриран 23.03.2020. године како би обухватио све шеме у оквиру главног IAF MLA обима (сертификација производа, сертификација система менаџмента, сертификација особа и валидација и верификација).

С обзиром на тренутне околности, 5. новембра 2020. године, одржано је он-лајн 34. заседање Генералне скупштине IAF-а. У даљем тексту, издвајамо неке од усвојених резолуција, које су доступне на следећем линку https://www.iaf.nu/articles/Publication_of_Resolutions_from_34th_IAF_General_Assembly/669:

IAF Резолуција 2020-05 - Извештај председavajuћег IAF-а - Генерална скупштина је усвојила Извештај председавајућег.

IAF Резолуција 2020-06 - Извештај о Стратешком плану IAF-а - Генерална скупштина је усвојила извештај потпредседавајућег о напретку у примени Стратешког плана за период 2020-2025.

IAF Резолуција 2020-07 - Извештај о статусу оснивања јединствене међународне организације за акредитацију - Генерална скупштина је усвојила извештај о напретку у формирању јединствене међународне организације за акредитацију.

IAF Резолуција 2020-08 - Извештај Комисије за управљање базама података - Генерална скупштина је усвојила извештај о напретку базе података IAF CertSearch за акредитоване сертификате система менаџмента.

IAF Резолуција 2020-14 - Пријем у чланство МоУ (Меморандум о разумевању) - Генерална скупштина је усвојила извештај секретара о новим члановима IAF-овог Меморандума о разумевању од Генералне скупштине 2019. године (поређано по датуму одобрења чланства):

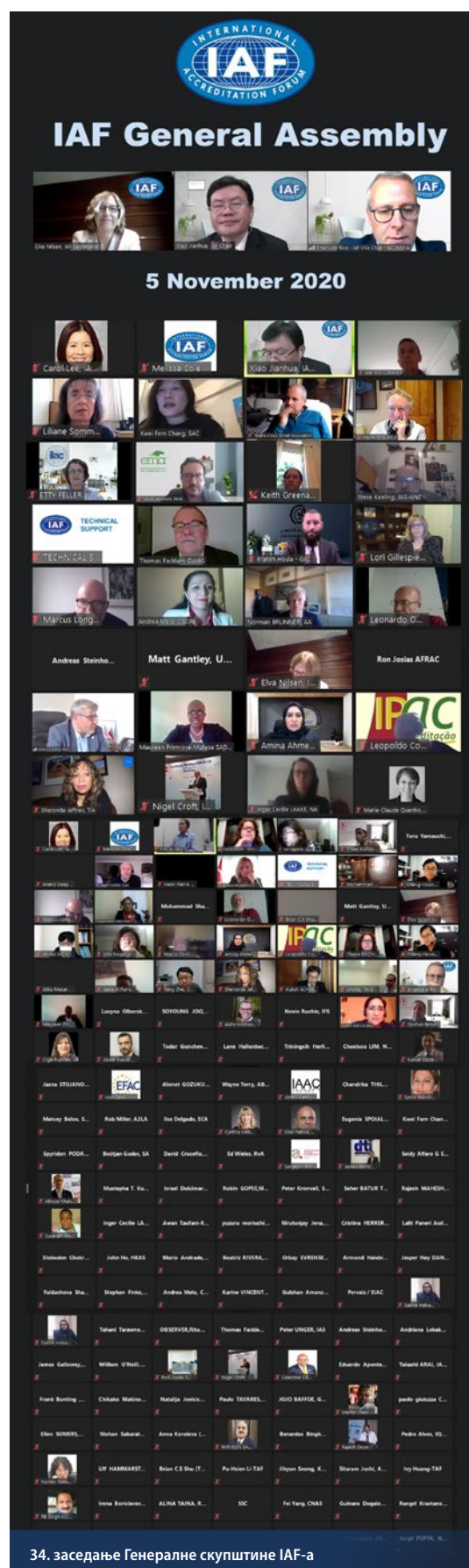
- Национално акредитационо тело Гане (GhaNAS)
- Национално акредитационо тело Нигерије (NiNAS)
- Организација IFS (International Featured Standards) Management GmbH
- Западноафрички систем акредитације (SOAC).

IAF Резолуција 2020-15 - Извештај радне групе о често постављаним питањима у вези са COVID-19 - Генерална скупштина је усвојила извештај радне групе о често постављаним питањима у вези са COVID-19.

IAF Резолуција 2020-16 - често постављана питања IAF-у у вези са COVID-19 - Скупштина, поступајући по препоруци Извршног одбора, одобрава често постављана питања IAF-у (FAQs) како их је развила и објавила радна група IAF-а за питања у вези са COVID-19.

Генерална скупштина и даље подржава радну групу IAF-а за питања у вези са COVID-19 да настави да привремено ради у зависности од развоја тренутне ситуације у вези са пандемијом COVID-19.

Генерална скупштина признаје и прихвата то да стандарди и други нормативни документи не обухватају посебне захтеве за све ситуације које могу да се десе. У овом случају, често постављана питања IAF-у у вези са COVID-19 регулишу непредвиђену ситуацију пандемије.

Због тога, када се акредитационо тело или тело за оцењивање усаглашености позива на често постављана питања IAF-у у вези са COVID-19, која је објавио IAF, претпоставља се да она не противрече и да не искључују било који од захтева који су укључени у релевантне међународне стандарде и/или друге нормативне документе (видети ISO/IEC 17011, тачку 4.6.2). Таква претпоставка је на привременој основи у зависности од развоја тренутне ситуације са пандемијом COVID-19. Тела за оцењивање усаглашености и акредитациона тела могу да примене упутства која се налазе у често постављаним питањима IAF-у у вези са COVID-19, али тамо где ситуација дозвољава, приоритет треба дати уобичајеној ситуацији.

IAF Резолуција 2020-18 - Транзициони период за ISO/IEC 27006: 2015 AMD 1: 2020 - Генерална скупштина, поступајући по препоруци Техничког комитета, одлучила је да транзициони период у вези са ISO/IEC 27006: 2015 AMD 1: 2020 - Информационе технологије - Технике безбедности - Захтеви за тела која обављају проверу и сертификацију система менаџмента безбедношћу информација - Измена 1, буде две године од последњег дана у месецу објављивања измењеног стандарда.

У оквиру овог временског оквира за транзицију:

- акредитациона тела морају да буду спремна да изврше транзициона оцењивања за ISO/IEC 27006: 2015 AMD 1: 2020, у року од осам месеци од последњег дана месеца објављивања измењеног стандарда.
- сертификациона тела морају да заврше транзицију на ISO/IEC 27006:2015 AMD 1:2020 кроз кроз оцењивања на локацији у року од 24 месеца од последњег дана месеца објављивање измењеног стандарда.

Напомена 1: ISO/IEC 27006:2015 AMD 1:2020 објављен је 27. марта 2020. године.

Напомена 2: транзиција није рутински прелазак са једне верзије стандарда на други. Она се односи само на одређене промене детаљно наведене у Измени 1: 2020.

IAF Резолуција 2020-20 - Проширења обима IAF MLA Регионалне групе за акредитацију - Генерална скупштина одобрава проширења обима следећих чланова Регионалне групе за акредитацију у односу на период од одржавања Генералне скупштине из 2019. године:

- AFRAC - под-обими: Ниво 4: ISO 50003, ISO/IEC TS 17021-10; под-обими: Ниво 5: ISO 50001, ISO 45001;
- EA - под-обим: ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10; Sub-Score: Level 5: ISO 45001;
- APAC – под-обим: ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10; под-обими: ниво 5: FAMI-QS шема сертификације, IPC-PL-11-006, ISO 45001;
- IAAC – под-обими: ниво 4: ISO 50003, ISO/IEC TS 17021-10; под-обими: ниво 5 : ISO 50001, ISO 45001.

У оквиру заседања Генералне скупштине IAF-а Технички комитет IAF-а одржао је састанак 30. октобра 2020. године са више од 280 учесника. Између осталих дужности, Технички комитет развија и ревидира документе IAF-а како би осигурао конзистентну примену стандарда за оцењивање усаглашености.

Прочитајте више о раду Техничког комитета на https://twitter.com/IAF_Global/status/1322221333392969729

IAF Резолуција 2020-21 – нова акредитациона тела потписници IAF MLA споразума – Генерална скупштина информисана је о пријему следећих чланова у IAF MLA споразум у односу на период од одржавања Генералне скупштине из 2019. године:

- SADCAS Southern Africa (AFRAC) - главни обим: сертификација система менаџмента – ISO/IEC 17021-1; под-обим: ниво 4: ISO/IEC 17021-3; под-обим: ниво 5: ISO 9001.

IAF Резолуција 2020-22 – проширења обима споразума акредитационих тела чланова/потписника IAF MLA споразума – Генерална скупштина информисана је о пријему следећих чланова у IAF MLA споразум у односу на период од одржавања Генералне скупштине из 2019. године:

- EGAC Египат, SANAS Јужна Африка (AFRAC); TURKAK Турска (EA); ONAC Колумбија (IAAC) - под-обим: ниво 4: ISO 50003, под-обим: ниво 5: ISO 50001;
- AA Аустрија, ACCREDIA Италија, ATS Србија, BSCA Белорусија, CAI Чешка, DAKKS Немачка, DANAK Данска, DPA Албанија, EA-BAS Бугарска, ENAC Шпанија, ESYD Грчка, FINAS Финска, IARNM Република Северна Македонија, INAB Ирска, IPAC Португалија, LA Литванија, NA Норвешка, NAAU Украјина, NAH Мађарска, PCA Пољска, RENAR Румунија, RvA Холандија, SA Словенија, SNAS Словачка, SWEDAC Шведска, TUNAC Тунис, TURKAK Турска, UKAS Уједињено Краљевство (EA); ANAB Сједињене Америчке Државе, DCM Малезија, ЕМА Мексико, HKAS Хонг Конг, Кина, JAS-ANZ Аустралија и Нови Зеланд, IAS Сједињене Америчке Државе, KAV Кореја, NABCB Индија, NACI Иран, SAC Сингапур, SCC Канада, TAF Кинески Тајпеј (APAC), EGAC Египат, SADCAS Јужна Африка, SANAS Јужна Африка (AFRAC); ONAS Колумбија, OUA Уругвај (IAAC) - под-обим: ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10; под-обим: ниво 5: ISO 45001;
- JAS-ANZ Аустралија & Нови Зеланд, NABCB Индија (APAC) – под-обим: ниво 5: ISO 13485;
- COFRAC Француска (EA), JAS-ANZ Аустралија и Нови Зеланд (APAC) - под-обим: Ниво 5: FAMI-QS сертификациона шема;
- ECA Костарика (IAAC), MAURITAS Маурицијус, SANAS Јужна Африка (AFRAC) - под-обим: ниво 4: ISO/TS 22003; под-обим: ниво 5: ISO 22000;
- IAS Сједињене Америчке Државе (APAC) – под-обим: ниво 5: IPC-PL-11-006;

- SADCAS Јужна Африка (AFRAC) – под-обим: ниво 4: ISO/IEC 17021-2, под-обим: ниво 5: ISO 14001;
- ЕИАС Уједињени Арапски Емирати (APAC) – главни обим: сертификација особа – ISO/IEC 17024;
- TUNAC Тунис (EA) – под-обим: ниво 4: ISO/IEC 27006, под-обим: ниво 5: ISO/IEC 27001;
- CNAS Кина (APAC) – главни обим: Валидација и Верификација – ISO 14065.

IAF Резолуција 2020-29 - Извештаји регионалних акредитационих група - Генерална скупштина је усвојила извештаје AFRAC, APAC, ARAC, EA, IAAC и SADCA.

IAF Резолуција 2020-30 - Избор директора IAF-а - Генерална скупштина је честитала следећим директорима на избору у Одбор IAF-а на трогодишњем мандату који се завршава Генералном скупштином 2023. године:

- г. **Peter Kronvall** (SWEDAC) је изабран за директора који представља акредитациона тела из земаља са високо развијеном привредом за други и последњи трогодишњи мандат;
- г. **Marcus Long** (IIOC) је изабран за директора који представља удружење чланова ТОУ за други и последњи трогодишњи мандат.

Напомене:

1. г. **Xiao Jianhua** (CNAS) ће завршити свој други и последњи мандат на месту председавајућег IAF-а на Генералној скупштини 2021. године;
2. г. **Emanuele Riva** (ACCREDIA) ће завршити свој други и последњи мандат на месту потпредседавајућег IAF-а на Генералној скупштини 2021. године.
г-ђица **Sheronda Jeffries** (TIA) ће завршити свој други и последњи мандат као директор који представља кориснике и чланове Удружења представника индустрије на Генералној скупштини 2021. године.

IAF Резолуција 2020-31 - Избор председавајућих комитета - Генерална скупштина је честитала следећим члановима изабраним да буду председавајући комитета IAF-а на трогодишњи мандат који се завршава на Генералној скупштини 2022. године:

- г. **Peter Kronvall** (SWEDAC) је изабран за ко-председавајућег комитета/групе за размену информација

између акредитационих тела (Accreditation Body Information Exchange Group (ABIEG)) за други и последњи трогодишњи мандат;

- г. **Marcus Long** (IIOC) је изабран за председавајућег комитета CABAC (комитет који сачињавају представници асоцијација тела за оцењивање усаглашености) за други и последњи трогодишњи мандат.

Напомене:

1. директор који представља акредитациона тела из земаља са високо развијеном привредом за други и последњи трогодишњи мандат аутоматски је копредседавајући Групе за размену информација између акредитационих тела (ABIEG) у складу са документом IAF PL5.
2. директор који представља кориснике и чланове Асоцијације тела за оцењивање усаглашености (CAB Association Members) аутоматски је председавајући CABAC комитета (комитет који чине представници ТОУ) у складу са документом IAF PL5.
3. директор који представља кориснике и чланове Удружења представника индустрије је аутоматски председавајући Саветодавног комитета за кориснике (UAC комитета) у складу са IAF PL5.
4. г-ђица **Sheronda Jeffries** (TIA) ће завршити свој други и последњи мандат на месту председавајуће Саветодавног комитета за кориснике (UAC комитета) на Генералној скупштини 2021. године.
5. г. **Steve Keeling** (JAS-ANZ) ће завршити свој први мандат на месту председавајућег Техничког комитета (TC) на Генералној скупштини 2021. године.
6. г. **Norman Brunner** (AA) ће завршити свој други и последњи мандат на месту председавајућег IAF MLAC (комитета за мултилатералне споразуме) на Генералној скупштини 2021. године.
7. г. **Brahim Houla** (GAC) ће завршити свој први мандат на месту председавајућег комитета за Комуникације и маркетинг (CMC) на Генералној скупштини 2021. године.
8. г-ђица **Andrea Barroso Melo Monteiro de Queiroz** (CGCRE) ће завршити други и последњи мандат на месту председавајућег Комитета за подршку у развоју (DSC) на Генералној скупштини 2021. године.

Најновије публикације групе APG ISO 9001

The ISO 9001 Auditing Practices Group (APG) је неформална група QMS експерата и проверавача, формирана од чланова Техничког комитета IAF-а и ISO-а која је објавила нови документ под називом „Проверавање дигиталних процеса.“ Такође, је ревидирала и проширила документ о „Ефективној употреби ISO 19011“ како би, у кратким цртама, пружио преглед стандарда ISO 19011:2018. Оба документа могу се наћи у одељку „Auditing General“, веб-сајта APG ISO 9001, на следећем линку: <https://committee.iso.org/home/tc176/iso-9001-auditing-practices-group.html>.

APG је, такође, укинула документ, „Електронски документовани информациони системи“, пошто је његов садржај сада обухваћен документима о „Проверавању дигиталних процеса“ и „Проверавањима са удаљености.“

Такође је објављен и ревидирани документ о процесима APG групе.

Документ о праксама проверавања APG групе о „Процесима“ се ревидира како би следио процес провере и гледиште проверавача, као и ради сажетости и јасноће. Ажуриране су референце у документима „Интерна провера“ и „Интерна комуникација.“ Сва три документа могу се наћи на веб-сајту APG групе, у одељку „Auditing to ISO 9001:2015“, на следећем линку: <https://committee.iso.org/home/tc176/iso-9001-auditing-practices-group.html>.

Препорука је да сертификациона тела ову вест поделе својим проверавачима.

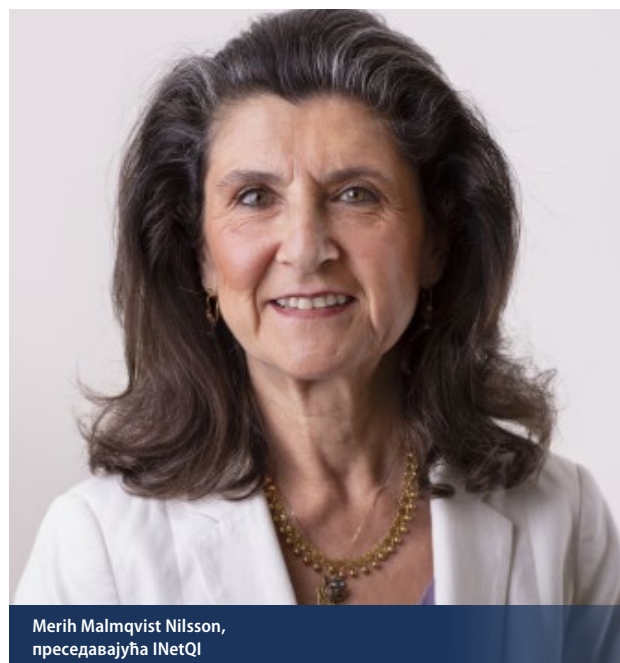
Можете се обратити групи APG са својим упитима и захтевима, на следећу адресу: charles.corrie@bsigroup.com.

Глобална библиотека интелектуалних ресурса за квалитет, безбедност и одрживост

Добро је познато да је било којој организацији или особи тешко да нађе централизовану локацију на којој се налазе релевантне, одговарајуће и проверене информације о томе како постићи квалитет, безбедност и одрживост производа и услуга. Претраге на интернету не дају нужно најрелевантније резултате и обично следе претходну историју претраживања особе која претражује или фаворизује организације које су платиле да им се да приоритет ако се претрага врши помоћу њихових кључних речи.

Због тога се корисници инфраструктуре квалитета (ИК), посебно нови корисници, суочавају са проблемом недостатка информација и смерница о темама које се односе на основне вредности на којима радимо и резултате које производимо. Пре свега, доступни ресурси се не скупљају у централизованој библиотеци или на платформи која олакшава приступ информацијама.

Прву свеобухватну иницијативу за успешну комуникацију са предузећима и регулаторима о коришћењу ИК предузели су пре неколико година IIOC (Independent International Organisation for Certification), IAF и ILAC. Производ тога су два веб-сајта: www.publicsectorassurance.org и www.business-benefits.org. Циљ је био да се пружи јединствена референтна тачка за прикупљање и дељење информација заснованих на доказима и примерима примењене праксе која укучује инфраструктуру квалитета. Ова врло успешна иницијатива обједињује студије случаја и истраживачке материјале који се односе на постизање квалитета,

Merih Malmqvist Nilsson,
 председавајућа INetQI

безбедности и одрживости на јединственој платформи, пружајући организацијама и регулаторима спектар могућих начина коришћења алата ИК за постизање својих циљева. Ова два веб-сајта су сада под покровитељством INetQI-а Међународне мреже инфраструктуре квалитета (The International Network on Quality Infrastructure) и брендиране су његовим логотипом.

Следећа иницијатива потекла је од ISO/CASCO STAR (Strategic Alliance and Regulatory group), која пружа

форум индустријским секторима и регулаторима за интеракцију са комитетом CASCO. ISO/CASCO STAR је на свом састанку у децембру 2019. године утврдио потребу за стварањем библиотеке која ће на једном месту скупити све интелектуалне ресурсе повезане са радом и функцијама глобалне инфраструктуре квалитета, укључујући брошуре, смернице, видео записе и друге видове комуникације. Таква библиотека би пружила релевантне, одговарајуће и проверене информације и смернице онима који желе да постигну квалитет, безбедност и одрживост својих производа и услуга. ISO/CASCO STAR је идентификовао INetQI-а као одговарајућег чувара за такву библиотеку, а INetQI од свог састанка у децембру 2019. године ради на стварању ове библиотеке, под управом менаџера пројекта г. Brahim Houla који представља IAF.

Једна од уобичајених грешака у комуникацији је наша урођена неспособност да се видимо очима других. Да се изразимо отвореније, сопствени референтни оквир узимамо као апсолутну истину да дефинишемо потребе других и не трудимо се да уочимо потребе за комуникацијом очима оних који траже информације које су нам познате. Ово је изазов! Како особа која тражи информацију врши претрагу? По индустријском сектору, по активности или некој другој перспективи? Морамо на информације да гледамо из различитих углова, а нарочито од споља ка унутра, а не обрнуто.

Резултат рада централизоване библиотеке мора бити смислена комбинација материјала/документа/информација и веза која служи потребама одређеног корисника. Корисник би требало да буде у могућности

да лако пронађе садржај који одговара одређеној потреби у корисничком пакету. Бројне организације успешно су категоризовале своје податке на својим веб-сајтовима. Пројекат их је узео за узор и посебно је прегледан веб-сајт Групе Светске банке под одељком „Теме знања/развоја“ где су доступне информације категорисане из перспективе корисника.

У овој фази већ постоји једногласна сагласност међу организацијама чланицама INetQI-а око распореда и архитектуре будуће библиотеке. Следећи корак је истраживање најприкладнијег IT решења, а тренутно је пројекат у преговорима са потенцијалним провајдером. Када се то заврши „најотменији“ део посла биће категоризација ресурса према распореду и структури библиотеке како би се омогућила темељна претрага која ће корисницима пружити релевантне, одговарајуће и верификоване информације. Верујемо да ће ова библиотека бити један од главних обележја INetQI-а.

Конечно, као и у свим напорима, библиотеци ће бити потребна почетна финансијска средства и у том циљу су истраживане разне могућности. Идентификован је потенцијални извор финансирања и охрабрује интересовање за овај пројекат и брзина којом он напредује.

Ако желите додатне информације о овом пројекту, слободно можете контактирати г. Houla Brahim-а (brahim@gac.org.sa) или било ког члана мреже.

Извор:

<https://iaf.news/2020/10/13/global-library-of-intellectual-resources-for-quality-safety-and-sustainability/>

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПОУЗДАНО МЕРЕЊЕ ТЕЛЕСНЕ ТЕМПЕРАТУРЕ

Законска контрола термометара за мерење телесне температуре

Наглим порастом здравственог ризика са појавом пандемије заразне болести COVID-19 расте потражња за термометрима за брза и поуздана мерења телесне температуре. Довољно је да напоменемо да поред кашља, недостатка даха, главобоље или умора, симптоми присуства актуелног корона вируса у организму често укључују и појаву повишене температуре тела.

Због значаја тачног мерења телесне температуре за дијагностификовање многих болести, па самим тим и за здравље човека, приликом прописивања мерила која подлежу законској контроли у члану 19. Закона о метрологији („Службени гласник РС“, број 15/16) оправдано је прописано да законској контроли подлежу и мерила која се користе у функцији заштите здравља људи и животиња. С тим у вези, медицински термометри представљају предмет законске контроле у Републици Србији.

У складу са чланом 20. Закона о метрологији, на тржиште Републике Србије могу се ставити она мерила за која је спроведен прописани поступак оцене усаглашености са

прописаним захтевима, ако је мерило означено у складу са прописима и ако мерило прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација. У случају медицинских термометара, имајући у виду да је та врста мерила уједно и медицинско средство са мерном функцијом, оцену усаглашености са општим, метролошким и њима повезаним захтевима спроводи Агенција за лекове и медицинска средства у складу са одговарајућом регулативом (<https://www.alims.gov.rs/ciril/>).

Када се медицински термометар нађе у употреби законска контрола се даље спроводи кроз периодична оверавања на сваке две године за она мерила која се користе у здравственим установама, а у складу са Правилником о врстама мерила која подлежу законској контроли („Службени гласник РС“, бр. 13/18 и 45/19). Периодично оверавање спроводе овлашћена тела или Дирекција за мере и драгоцене метале, уколико мерило испуњава захтеве прописане Правилником о оверавању медицинских термометара („Службени гласник РС“, бр. 13/18 и 45/19). Корисници или власници медицинских термометара одговорни су за периодично оверавање на основу члана 27. Закона о метрологији.

Поменути прописе заинтересовани могу пронаћи на званично интернет страници Дирекције за мере и драгоцене метале, у делу ДОКУМЕНТИ, <http://www.dmdm.rs/cr/index.php>.

Мерења телесне температуре за личну употребу

Иако термометри који се користе у кућној употреби нису предмет законске контроле, због њихове честе употребе у свакодневном животу важно је знати следеће:

У домаћинствима најчешће меримо температуру стакленим термометрима са живом или другом термометарском течношћу. Овакав тип термометра са живом је један од најпоузданијих и најтачнијих, али такве врсте термометра одавно нема на тржишту Републике Србије, због постојања ризика по животну околину од живе као опасне материје.

Најчешће се за мерење телесне температуре за личну употребу користе електрични термометри који мере температуру довођењем у контакт са телом или бесконтактном методом у уху или на челу. Уколико се мерења спроводе бесконтактно препоручује се детаљно придржавање упутства за употребу, јер се због неадекватне употребе могу јавити значајне грешке мерења телесне температуре, које су код мерења у уху на пример веће од 1°C.

Такође, треба имати у виду да вредност телесне температуре углавном варира у зависности од пола, активности, доба дана, као и изложености спољним утицајима и употребљене методе мерења. Опсежи прихватљивих вредности нормалне телесне температуре који се срећу у упутствима за употребу дати су у следећој табели.

Начин мерења телесне температуре	Вредности телесне температуре
Испод пазуха	од 34,7°C до 37,3°C
На челу	од 36,1°C до 37,5°C
Орално (у устима)	од 35,5°C до 37,5°C
Ректално	од 36,6°C до 38,0°C
У уху	од 35,8°C до 38,0°C
На темпоралној артерији (жила куцавица)	од 35,8°C до 37,8°C

Запослени у Дирекцији за мере и драгоцене метале, као и у другим метролошким институтима у Европи, на захев Агенције за лекове и медицинска средства и других сродних релевантних организација, спроводе испитивања тачности медицинских термометара у сврху прегледа, надзора над прикладношћу употребе ових мерила.

Из претходних искустава у мерењима са медицинским термометрима може се рећи да највише проблема настаје мерењем термометром за бесконтактном методом на челу, па се за добијање поузданих мерења у ту сврху могу извести следеће препоруке:

- најмање 30 минута и особа и термометар морају бити на константној температури;
- током мерења не стајати на сунцу или у пролазима са присутном циркулацијом ваздуха;

- мора се узети у обзир активност пацијента која је претходила мерењу, као на пример трчање, вожња бицикла или стајање на сунцу, па у случају сумњивих резултата поновити мерења;
- направити паузу намање 30 s између два узастопна мерења;
- не мерити температуру одојчади након дојења;
- не користити термометар у атмосфери велике релативне влажности ваздуха;
- складиштити термометар у складу са описаним од стране произвођача;
- пре мерења уклонити зној, косу и друго са чела особе којој се мери телесна температура.

Мерења телесне температуре у медицинским установама и на јавно доступним местима

Мерење телесне температуре на јавно доступним местима и у медицинским установама у којима се штити јавни интерес ради здравствене заштите и безбедности људи и животиња, повезано је са специфичним техничким и метролошким захтевима за одређене типове термометара који се користе у Републици Србији, и чија је усаглашеност извршена на основу међународних стандарда, нормативних докумената Међународне организације за законску метрологију (OIML) и других релевантних докумената.

У циљу брзих и практичних мерења телесне температуре на јавним местима, као што су на пример улазак у службене просторије и друго, недавно су почеле да се користе термал-

не камере. Принцип мерења температуре бесконтактном методом званом је на мерењу енергије зрачења са одређене површине и познате емисивности коже (0,975 или 0,98).

Технички захтеви за мерила са термалном камером дати су у EN IEC 80601-2-59 и OIML R141. За ове системе дефинисано је максимално одступање мерења од 0,5°C укључујући и мерну несигурност. На основу досадашњег искуства метролога у области термометрије у Европи и код нас, практична мерења са термалним камерама показују много већа одступања, и до неколико °C.

Имајући у виду све различитости уређаја за мерење телесне температуре према захтевима за електричне медицинске термометре дефинисаних на основу EN IEC 12470-3,4 и OIML R114 i OIML R 115, за ушне бесконтактне термометре EN IEC 12470 -5, као и за системе са термалним камерама на основу EN IEC 80601-2-59 и OIML R141, оцена испуњености захтева према спецификацији произвођача или у одређеној регулативи мора бити спроведена на начин у којем је:

- обезбеђена одговарајућа следивост коришћене опреме;
- обезбеђена обука оператера за анализу резултата мерења;
- обезбеђена усклађеност услова рада термометра и топлотних извора;
- осигурање референтне тачке са важећом метролошком следивошћу.

Дирекција за мере и драгоцене метале је ту да своја знања и искуство стави на располагање свим заинтересованим странама ради разјашњење било које недоумице у вези са употребом поменутих мерила, а све у сврху добијања поузданих резултата мерења и то кроз:

- стручну подршку произвођачима нових мерила, у дефинисању извора грешака и процени мерних несигурности,
- пружање информација о контролисању, еталонирању и испитивању мерила за специфичну употребу и
- сарадњу на дефинисању методологије оцене усаглашености ових мерила и њихову редовну проверу у складу са добром метролошком праксом и метролошком регулативом у Републике Србије.

За више информација у вези са употребом термометара за мерење телесне температуре обратити се Дирекцији за мере и драгоцене метале (DMDM) путем званичне мејл адресе office@dmdm.rs, или путем контакта запослених у Групи за термометрију

<http://www.dmdm.rs/cr/GrupaZaTermometriju.php>.

Извор: www.dmdm.gov.rs

Обележени Дан Института за стандардизацију Србије и Светски дан стандарда

ИНСТИТУТ ЗА
СТАНДАРДИЗАЦИЈУ
СРБИЈЕ

Добитници признања за Дан Института

У Институту за стандардизацију Србије почетком октобра свечано је обележен Дан Института и Светски дан стандарда. Поводом националног и светског празника стандардизације, Институт традиционално изражава нарочиту захвалност истакнутим члановима комисија за стандарде и сродна документа за ангажовање и допринос који дају својим радом. Тако је и ове године изабрано шест добитника признања, и то:

Надица Дрљевић, ЈП ЕПС, Рударски Басен Колубара, члан Комисије KS B082, Рударство, **Слађана Томић**, "Профилаб" члан Комисије KS F038, Текстил, **Снежана Влајић**, "IMW Институт д.о.о. Лужнице", члан Комисије KS C017-1, Методе хемијске анализе гвожђа и челика – добитници захвалница; проф. **Момир Прашчевић**, Факултет заштите на раду, Ниш, председник Комисије KS Z043, Заштита од буке, **Небојша Јокић**, Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије, начелник Центра за реаговање на нападе на информациони систем, „КВАЛИТЕТ“ а.д. Ниш, национално сертификационо тело за издавање и признавање СВ сертификата у оквиру међународне ИЕСЕЕ СВ шеме, дугогодишњи члан Института – добитници плакета.

Овогодишњи мото Светског дана стандарда био је Стандарди-ма заштитимо планету и представља јасну поруку за јачање свести о значају екологије и потреби да више бринемо о животnoj средини. Наша модерна цивилизација је током прошлог века људским и индустријским активностима великих размера угрозила природну атмосферу Земље стварањем гасова стаклене баште. Они негативно утичу на нашу климу као и на све облике живота. Истовремено, убрзани пораст броја становника и ширење урбаних зона упозоравају на то да треба одговорно користити ограничене ресурсе.

Међународни стандарди које су припремили ИЕС, ИСО и ИТУ узимају у обзир испробана и реална решења за техничке изазове. Она помажу у размени експертиза и стручних знања широм света како између развијених земаља тако и земаља у развоју. Стандарди обухватају све аспекте уштеде енергије, квалитета воде и ваздуха. Они успостављају стандардизоване протоколе и методе мерења. Њихова широка примена помаже у смањењу утицаја индустријске производње и процеса на животну средину, олакшава поновну употребу ограничених ресурса и побољшава енергетску ефикасност.

Унапређење рада инфоцентра за стандарде

У циљу бољег информисања домаће јавности о значају стандарда и о стандардизацији, Институт за стандардизацију Србије (ИСС) је у шест градова Србије прошле године формирао информационе центре. Ови информациони центри настали су као резултат сарадње ИСС-а са Немачком организацијом за међународну сарадњу (GIZ) и Привредном комором Србије (PKS). Налазе се у оквиру регионалних привредних комора у следећим градовима: Суботици, Новом Саду, Ваљево, Зајечару, Крагујевцу и Нишу. Регионални инфоцентри нуде свим заинтересованим бесплатан приступ целокупној бази важећих српских стандарда, као и све потребне информације у вези са стандардизацијом.

Отворени су за посетиоце 1. јануара 2019. године, а запослени у њима прошли су адекватну обуку, како би на брз и лак начин могли да одговоре на захтеве и упите корисника. Руководство ИСС-а посетило је већину ових инфоцентра крајем прошле године и том приликом су упознати са њиховим функционисањем и сагледане су могућности за проширење сарадње. Како би континуирано унапређивао квалитет својих услуга, ИСС је крајем октобра ове године одржао заједнички он-лајн састанак са представницима регионалних инфоцентра. Овај виртуални сусрет био је прилика за упознавање представника регионалних инфоцентра са новим услугама и са новим веб-сајтом ИСС-а.

Од Закона о информационој безбедности до стандарда

Обележавајући месец информационе безбедности, Институт за стандардизацију Србије је, у сарадњи са Регулаторном агенцијом за електронске услуге и поштански саобраћај (РАТЕЛ), Министарством трговине, туризма и телекомуникација Републике Србије (МТТТ) и Министарством унутрашњих послова (МУП) крајем октобра организовао други по реду бесплатни вебинар на тему безбедности информација. Вебинар је, пре свега, био намењен представницима државних органа, али пратили су га и представници привреде и образовања, а предавачи су били представници МУП-а, РАТЕЛ-а, МТТТ-а и ИСС-а. Први овакав вебинар, одржан крајем августа ове године, био је намењен пружаоцима услуга у здравству и био је прилагођен њиховим потребама. Наиме, установе здравствене заштите, као и државне установе, спадају у тзв. операторе ИКТ система од посебног значаја и Закон о информационој

безбедности за њих прописује посебне обавезе. Тема вебинара били су законски прописи, акти и процедуре из области безбедности информација, као и захтеви стандарда за систем менаџмента безбедношћу информација (ISMS). Ови стандарди обухватају серију међународних стандарда ISO/IEC 27000, који се баве различитим аспектима техника безбедности, као што су: преглед система менаџмента безбедношћу информација (ISMS), термини и дефиниције, захтеви за успостављање, примену и побољшавање документованог ISMS-а, упутство за управљање програмом провере, упутство за спровођење интерне или екстерне провере ISMS-а итд. Применљиви су у свим врстама организација, без обзира на делатност и величину. Ови стандарди су усвојени и доступни као српски стандарди на српском језику, а њихова главна улога је пружање подршке примени прописа.

Он-лајн читање нацрта стандарда на сајту ИСС-а

Пошто се на технички садржај стандарда може утицати једино у фази јавне расправе, олакшана доступност нацртима стандардима на сајту ИСС-а је од изузетног значаја. Поред могућности учествовања у унапређивању текстова стандарда, благовремено упознавање са захтевима нацрта стандарда значајно је и за техничко-технолошки развој Србије.

Период јавне расправе је прави тренутак за укључивање оних корисника који не учествују активно у развоју и доношењу стандарда, а желе да сазнају садржај стандарда који је у развоју и коментаришу његов садржај.

Онлајн читање нацрта стандарда на сајту ИСС-а доступно је свим корисницима, уз обавезну регистрацију. Да би коментари били узети у разматрање, веома је важно дати образложење за примедбу/предлог, као и предлог новог текста. Коментаре разматрају комисије за стандарде на седницама, а подносиоци коментара такође имају могућност да присуствују тим седницама и додатно образложе своје ставове. Прихваћени коментари на нацрт стандарда прослеђују се затим европским и међународним организацијама за стандардизацију као национални став Србије.

Зборник „Криза COVID-19: Од менаџерске теорије до праксе“

Бројним активностима протеклих месеци Институт за стандардизацију Србије желео је да помогне својим корисницима, а првенствено малим и средњим предузећима, да превазиђу актуелну кризу изазвану пандемијом COVID-19. Након организованих вебинара, чији је циљ био да се корисници упознају са тим како да обезбеде и одрже континуитет пословања у отежаним околностима, а затим омогућавања бесплатног преузимања и читања стандарда из области континуитета пословања, као и стандарда за медицинску и заштитну опрему, сада је Институт учинио још један корак за своје кориснике.

Наиме, у сарадњи са Центром за анализу ризика и управљање кризама, Институт је објавио зборник „Криза COVID-19: Од менаџерске теорије до праксе.“ Ова публикација представља збирку ауторизованих предавања које су експерти за управљање кризним ситуацијама припремили најпре за вебинаре одржане од марта до маја ове године, а сада и за ову публикацију. Будући да су вебинари изазвали велику пажњу и да је у њима учествовало више од 700 корисника, Институт је на овај начин, обједињавањем излагања предавача, желео да подели корисне информације и савете са ширим кругом заинтересованих. Ова публикација је прилика да се, захваљујући богатом искуству предавача у управљању кризним ситуацијама, на једном месту нађу корисна објашњења и савети за то како са различитих ас-

пеката приступити решавању актуелне кризне ситуације. Поред тога што зборник садржи конкретне примере везане за управљање кризом у време пандемије COVID-19, у њему су домаћи експерти представили своје драгоцене искуство у управљању различитим кризним ситуацијама, тако да корисници зборника могу предочене примере и савете применити и у овој и у некој другој будућој кризној ситуацији.

Извор: https://ICC.rs/sr_Cyrl/

Анализа стања у области лифтова

У сарадњи Министарства за европске интеграције и Немачке организације за међународну сарадњу - GIZ, за потребе Министарства привреде, сачињена је Анализа стања у области лифтова у Републици Србији.

Циљ анализе је да омогући процену постојећег стања у Републици Србији (РС) у области лифтова, као и да обезбеди препоруке за даље предузимање активности како би се обезбедио већи степен заштите живота, здравља и безбедности корисника лифтова.

Подаци који су коришћени у овој анализи добијени су од стране именованих тела за оцењивање усаглашености/прегледе лифтова, као и од привредних субјеката (инсталатера, произвођача и одржавалаца лифтова) идентификованих из регистра Агенције за привредне регистре.

Ова анализа дала је следеће резултате:

1. На основу прикупљених података може се закључити да је област уградње и одржавања лифтова веома актуелна, а захтеви који се постављају пред све привредне субјекте који учествују у уградњи и одржавању лифтова су све сложенији. Увидом у постојеће стање у области лифтова, у погледу броја привредних субјеката укључених у процес стављања лифтова на тржиште РС, прегледе лифтова, као и одржавање лифтова у употреби запажа се да постоји потреба за даљим унапређењем свих активности у овој области кроз:

- повећање броја запослених обзиром на повећање броја лифтова;
- запошљавање младих људи како би се што успешније обавио трансфер знања;
- организовање обука и стручних радионица;
- упознавање са садржајем прописа и стандарда;
- организовање провера знања;
- организовање у удружења која би допринела бржој и бољој комуникацији и размени знања;
- побољшање сарадње са надлежним инспекцијским органима;
- усклађивање и унифицирање документације како би се поступци провере исправности и прегледа лифтова обављали на уједначен начин и независно од именованог тела које обавља преглед.

2. Увид у предузете активности и мере надлежних инспекцијских органа након добијених обавештења и извештаја од стране именованих тела за прегледе лифтова у употреби.

Надлежни инспекцијски органи су укључени у поступање према пријављеним неусаглашеностима. Међутим потреба за бржим одговором надлежних инспекцијских органа и даљем унапређењу сарадње између именованих тела за преглед лифтова и надлежних инспекцијских органа је и даље присутна.

Извор:

<https://tehnis.privreda.gov.rs/vesti/dogadjanja/847/analiza-stanja-u-oblasti-liftova.html>

Објављено 13 нових СМСс из области термометрије

Дана 7. децембра 2020. године Међународни биро за тегове и мере (BIPM) објавио је 13 нових могућности мерења и еталонирања (CMCs) Дирекције за мере и драгоцене метале (ДМДМ) из области термометрије у бази података KCDB 2.0.

По први пут објављена је мерна могућност еталонирања ДМДМ у подобласти релативне влажности, у еталонирању свих врста еталона и мерила реалативне влажности. За све кориснике услуга, ДМДМ је сада и званично потврдила обезбеђење метролошке следивости у релативној влажности у складу са Законом о метрологији у Републици Србији, као и обавезама националних метролошких институција у оквиру чланства у европским и међународним организацијама.

Такође, у KCDB 2.0. потврђена је и мерна могућност еталонирања у подобласти температуре, и то у еталонирању термопарова од чистих метала (Au/Pt, Pt/Rh), племенитих метала (S и R типа) и свих осталих типова металних термопарова на основу значајних резултата остварених у међународном поређењу EURAMET.T-S3, <https://www.bipm.org/kcdb/comparison?id=337>. Данас еталонирање еталона најбоље класе тачности на температури очвршћавања бакра (1084,61 °C) ДМДМ може понудити привреди са укупном проширеном мерном несигурношћу од 100 mK.

Извор:

<https://tehnis.privreda.gov.rs/vesti/novosti/849/objavljeno-13-novih-cmcs-iz-oblasti-termometrije.html>

СРЕЋНИ
НОВОГОДИШЊИ
И БОЖИЋНИ
ПРАЗНИЦИ

Свим оцењивачима и техничким експертима, члановима тела и органа Акредитационог тела Србије (АТС), представницима министарстава и струковним удружењима, запосленима у АТС-у и акредитованим телима за оцењивање усаглашености, као и представницима свих институција које сарађују са нама честитамо новогодишње и божићне празнике са жељом да и убудуће успешно остварујемо наше циљеве у даљем развоју система акредитације.

АТС се још једном захваљује свим партнерима у систему инфраструктуре квалитета у Републици Србији на досадашњој сарадњи. Наш циљ и у следећој години остаје посвећеност развоју модерног система акредитације који одговара захтевима привреде и у потпуности је усаглашен са међународним документима и стандардима.

Уверени смо да ћемо у 2021. години постићи успешне резултате јер само заједно, тимским радом и међусобном сарадњом уз уважавање мишљења свих заинтересованих страна у систему инфраструктуре квалитета, можемо да допринесемо да се акредитација развија на добробит целокупне друштвене заједнице.

У име свих запослених у АТС-у желимо вам срећну Нову годину са посебном жељом да се изборимо са овом пандемијом која нас је задесила и да останемо здрави и будемо још бољи и успешнији!

Будите здрави!

С поштовањем, Акредитационо тело Србије

Билтен 24

АКРЕДИТАЦИОНО
ТЕЛО СРБИЈЕ
| децембар 2020. године
ISSN 2334-8194

Главни и одговорни уредник
проф. др Ацо Јанићијевић,
в.д. директора АТС-а
Уредник
Јасна Стојановић, заменик директора
телефон: 011/ 314 86 80
факс: 011/ 313 03 74
e-mail: jasna.stojanovic@ats.rs

Издавач: Акредитационо тело Србије
Влајковићева 3, V спрат, 11103 Београд
Адреса за слање поште:
Влајковићева 3, 11000 Београд 6, п. факс 92
Србија
Припрема: Позитив МВП ДОО
Светозара Марковића 15
11000 Београд, Србија

e-mail: office@ats.rs • www.ats.rs

Билтен Акредитационог тела Србије се од броја 15-19 објављивао искључиво у електронском издању. Електронски Билтен Акредитационог тела Србије налази се на интернет порталу АТС-а на адреси www.ats.rs

Информације, које се налазе у овом Билтену, је могуће преносити под условом да буде видно наведено да је „информација преузета из Билтена Акредитационог тела Србије“ и под условом да се поштују одредбе Закона о ауторским и сродним правима. АТС је национално акредитационо тело, основано од стране Републике Србије, коме су поверени послови оцењивања техничке компетентности тела за оцењивање усаглашености (у складу са међународним и домаћим стандардима) која обављају услуге испитивања, укључујући и медицинска испитивања, еталонирања, сертификације, испитивања оспособљености и контролисања.